

MAGYAR

FILM

FILMKAMABAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1940. MÁRCIUS 30.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR.

II. ÉVFOLYAM 13. SZÁM

OZ
OZ
OZ

*a legnagyobb csoda és
a legnagyobb siker!*

mindenütt!

APOLLO

*Itt lesz
Budapestben!*

A HUNNIA FILMSZÍNHÁZAI
VADIAI
LOVE AFFAIR
VAKLAI
CIMŰ

NAGYSIKERŰ FILM

JUBILEUMI + 250 + IK + ELŐADÁSA + ALKALMÁBÓL,
MELYBE + NÁLUNK + 70.357 + NÉZŐ + GYÖNYÖRKÖ-
DÖTT + ÖSZINTÉN + GRATULÁL + ÉS + TOVÁBBI + SIKERE-
KET + KIVÁN + A

PALACE
+ FILMSZÍNHÁZ + SZEMÉLYZETE +

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:
ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő:
VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Bajza-utca 18.
Telefon: 220—855, 422—961

Postatakarékpénztári
cekk számla száma: 15.410.

Kiadótulajdonos:
**a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara**

Felelős kiadó:
Lieber László dr.

Kiadóhivatali főnök:
Gyimesy Kásás Ernő
Előfizetési ár:

egy évre 30 pengő
fél „ 16 „

A szerkesztők címe:

Dr. ÁGOTAI GÉZA

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.

Telefon: 146—346.

Lakás: XI., Fürj utca 4. T.: 257—036.

VÁCZI DEZSŐ

Lakás: VIII., Üllői út 42. T.: 136—388

Készült a **Centrum Kiadóvállalat Rt.**
nyomdájában.

Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 14.

Telefon: 144—422, 144—423

Felelős vezető: **Csontos Lajos.**

TARTALOM:

Filmgyártás — filmművészet	1
A tudás hangja kívülről: <i>Boross Mihály</i>	2
A film és a színpad: <i>Pacséry Ágoston</i>	2
Milyen filmekre készülnek a magyar filmgyártó vállalatok	3
Filmkamara	4
Új filmek:	
A szerelem beleszól	4
Ha eljön a holnap	5
Technika:	
A fényképezés fejlődéstörténete: <i>Karbán József</i>	5
Premiermozik műsora	6
Premier Plan: <i>Kálló Vilmos</i>	8
Lapszemle	9
Hírek	10
Műterem	10
Híradók	10
Külföld	11
Judy Garland	12
Filmcenzúra	III
Hírdetők:	
Metro	I
Hunnia	II
Agfa	4, 6
Palatinus	7
Dohányjövődék	9
Molnár	11
Torda	III

**MAGYAR
FILM**

Filmgyártás - filmművészet

Mindenekelőtt örömmel állapíthatjuk meg, hogy az idén előbbre vagyunk, mint tavaly ilyenkor. Ha a MAGYAR FILM egy év előtti számait lapozgatjuk, a cikkek közül az 1939. év tavaszának filmgyártási válsága tükröződik vissza. Most kedvezőbb a helyzet.

Az idén arra kell ügyelni, hogy az örvendetesen megindult gyártás újból le ne álljon, sőt: hogy a szakma minden ágának egyenlően fontos érdekéből az egész vonalon további fejlődés mutakozzék.

Az előnyösebb helyzet felbátorít arra, hogy egy lépéssel tovább menjünk és magasabb követelményeket támasszunk a magyar kultúra szempontjából annyira fontos filmgyártás jövő alakulásával szemben. Tesszük ezt annyival inkább, mert az elmúlt év példája teljesen igazolja felfogásunkat.

A filmgyártásunk mai helyzetében rendelkezésre álló eszközökkel igen is lehet, tehát kell művészi színvonalú magyar filmeket készíteni.

Kétségtelen, hogy gyártásunknak nem kínálkoznak hollywoodi méretek, sem nyugateurópai lehetőségek. A magyar filmgyártás eszközei azonban elégségesek művészi eredmény elérésére — ha a helyes úton járunk.

Kevésbé sikerült filmjeinknél a hiba rendszerint nemcsak a mostoha viszonyokban keresendő, hanem a felkészültség és gondos előkészítés hiányában is. Ha végigtekintünk a magyar filmek születési körülményein, a legtöbb esetben megállapítható, hogy bizony másképp is mehetett volna. Ilyenkor azután hiába követ el mindent a felügyeleti hatóság.

Azt a felkészültséget, amelyet elmulasztottak a filmbe „investálni”, nem lehet a későbbiek folyamán pótolni.

A legtöbb esetben az utolsó pillanatokban alakul ki a végső „konstrukció”. Ilyen körülmények között persze szó sem lehet arról, hogy a gyártó két-három hónapos előkészítő munka után vonuljon műterembe. Ez pedig, sajnos, eddig még mindig megbosszulta magát.

Ma a tárgy kikeresésénél többé-kevésbé eldől a film sorsa. Igaz ugyan, hogy jó témát is el lehet rontani, de gyenge témából nem lehet jó filmet készíteni.

Nem hangsúlyozható eléggé, hogy tessék írókkal iratni a filmek cselekményét. Legyen épkezláb az ötlet, amelyet a forgatókönyv alapjául felhasználnak.

S itt következik mindjárt a második fontos körülmény. A könyv rendszerint csak akkor készül el, ha már megvan a pénz. A fentiek alapján tehát ez is az utolsó percekben készül. Rendszerint a műteremben fejezik be az utolsó simításokat. Igen! Nem tévedés! „Fejezik” be, mert sok esetben nem forgatókönyvíró dolgozza fel az író ötletét, hanem többen írogatnak rajta, míg végül kitermelődik valami belőle. Nem lehet csodálkozni, ha ilyenkor szenved az alapötlet.

Ugyanez előfordul a rendezésnél is. Nem a rendező rendez, hanem többek hozzászólása után rendeződik a film.

A rendezők pedig, épp úgy, mint a színészek, nem tanulmányozhatják előre a forgatókönyvet, nem élhetik bele magukat az egyes jelenetekbe, nem dolgozhatják ki előre lelki szemekkel a legapróbb finomságokat, amelyek hiánya azután bántóan jelentkezik az elkészült filmen.

A tudás hangja — kivülről

Néhány szó

Horváth Árpád cikkéhez

Hiszen a tömegek a filmé. Mi, színházi emberek és a színház fiai, siratjuk és szenvedjük ezt a felismerést. (Horváth Árpád: Hazai filmgyártásunk — kivülről.)

A film útja, a színházzal összekapcsolt némely tulajdonsága nem új vitanyag, de amióta erről a tárgykörrel írunk, Horváth Árpádnak jellegeszerű, fentidézett szavainál

súlyosabbat, magáraeszmeltetőbb igazságot senki sem mondott.

Ennek a kis írásnak nincs egyéb célja, mint hitelt szerezni Horváth Árpád szavainak, alátámasztani ezt az intelmet olyan tényekkel, amelyeket Horváth Árpád nem mondhat el.

Szerénység jellemzi a cikket, mert azazal kezd, hogy

ő csak figyelte a színház mellett fel-növő új művészeti ágat és csak mint színházi érdekelte foglalkozott a film közönség hatásával.

Horváth Árpád a magyar prózai szin-padművészetnek ma egyik legelső tudósa. Volt időpontja működésé-nek, mikor az ország első drámai szin-pada az ő vezetésére várt.

Ha valaki ebben az országban hiva-tott szinpadművészetről, színházról beszélni, Horváth Árpád ezen a téren az első vonalban áll.

De ez talán csak elmélet. A gyakorlati tapasztalat katasztrófálisan, meg nem dönthetően bizonyíttatja Horváth Árpáddal cikkének minden sorát, minden állítását. Elment Budapestről, a tudás kimeríthetetlen tárházával, lelkesedés-től fűtött lélekkel, hogy az országban még egy színházi gócpontot teremtsen, összeválogatta a fiatal, de nagyon te-hetséges színházi gárdát (nem egy tagja ma a fővárosi szinművészetét gaz-dagítja), másorra tűzte a magyar szin-padi irodalom szinét-javát, fővárosi kül-sőségeket adott előadásainak, amelyek rendezői zsenialitása révén is akárhány pesti előadás értéke fölé emelkedtek s minden hiábavaló volt

... a tömegek a filmé ...

állapítja meg önvallomásszerű cikké-ben.

Meg kell tanulni mindazt, ami a cikk-ben szerényen megbújik, de ami a ma-gyar film sorsára döntően fontos lehet, amit Horváth Árpád azzal tud hangsú-lyozni, hogy a színházról mondja el — amihez ért — s a filmre vonatkoztatja, amelynek magyarságát, magyar jövő-jét, művészetét szereti, mondván róla:

A mozgófényképezett szindarab helyett konokul kierőszakolt, egészségesen kitermelt filmszerűség, az optikai mentalitás érvényesítése.

Klasszikus tömörségű megállapítás. Ajánlatos, hogy akik könyvet írnak a filmről, ezt, mint a film célját, szóról-szóra idézzék s

akik filmet csinálnak, próbálják meg-is valósítani.

BOROSS MIHALY

Pedig erre fokozott mértékben volna szükség, mert a színházi próbákról, rádiószereplésekről, stb. várva vártan berobogó színészeink lelki átállításának feladata csak így volna megnyugtató módon megoldható.

A díszletek sem kerülnének többre, sőt talán kevesebbe, ha a díszlet-tervező előre elkészítené a rajzokat, vagy kényes esetekben a modelleket, és az észrevételeket már a műtermi díszletek felállításánál figyelembe lehetne venni.

Hasonlóképpen mehetnének végig az operatőrök munkájától a fodrászo-kiig és öltöztetőkiig. Mindenütt felmutathatnánk az alaphiba káros követke-zményeit.

Ismerjük jól, milyen nehézségekkel küzdenek a gyártók, míg végre műterembe vonulhatnak s ha már odáig jutottak, belátjuk, hogy a lehető leg-gyorsabban igyekezniük kell elkészíteni a filmet. Mégis azt hisszük,

meg kellene találni a módot arra, hogy a művészeti és a keres-keelmi szempontok közelebb kerüljenek egymáshoz — közös érdekből.

A művészeti oldalon dolgozók teljesítménye a mai helyzetben azért szenved, mert a pénzügyi felépítés nem nyújt időt az előkészületi munkára. A hiányos felkészültség következményei viszont rendszerint nem javítják az üzleti ered-ményeket.

Az előkészületi munkára fordítandó anyagi áldozat jelentéktelen a film előállítás költségeihez viszonyítva. Jelentősége pedig gyakran igen tetemes. Amikor tehát a magyar film fejlődéséért a szakma az egész vonalon áldoza-tokat hoz,

mindent el kellene követni, hogy a jövőben különösebb befek-tetést nem kívánó, de a magyar filmek színvonalának emelésére elengedhetetlenül szükséges előtanulmányokra több időt szentel-hessenek.

A múlt évben kiugró magyar filmsikerek titka nem a hatalmas többlet-költségben, hanem a szerencsésebb feldolgozásban rejlik. Reméljük, hogy pél-dájukon okulva, kellően fel nem készült gyártásokkal minél ritkábban talál-kozunk a jövőben.

A film és a szinpad

Irta:

PACSÉRY AGOSTON

(Folytatás)

A neves német és orosz rendezők egymásután élték ki formáikat és ke-resték a szinpad új útjait is. A század elején és a nagy háború után a szinpad száz és száz formát próbált ki. Otto Brahm, Max Reinhardt, Jesner és Gor-don Craig mellett Staniszlavszky, Ma-gerhold és Tairoff nevei képviselik a főbb állomásokat. Teljesen hiába keresik azonban a nagy rendezők a meg-váltó újat. A dráma és dráma megnyi-latkozásai, a rendezés, mint öncél, nem tudta megváltani a szinpadot. Hiába lép elő Piscator a szinpad gépi, techni-kai megoldásával. Hiszen, ha bármelyik forma belső tartalmában is megvált-hatta volna a szinpadot, nem követke-zett volna el a szinpad válsága.

Pedig ez a válság menthetetlenül megérkezett. A huszas évek alatt érte el tetőfokát. A világválság, a gazdasági kérdések külső okain kívül, a szinpad belső okok miatt jutott el addig a pont-ig, hogy kivezető utat nem talált.

E belső okok közül első helyen áll, hogy önmagával és adottságaival meg-hasonlott. A szinpad kiélte minden ele-mének eszközét. Kifejezte mindazt, amit részleteiben és egészében tudott. És nem csupán kifejezte, ha nem ki is élte!

Ez az egyszerű oka annak, hogy a szinpad nem találta és nem is találhat-ta a nagy drámaírókat, a megváltó szin-házi szakembert, aki zsenijével ismét a szinpad felé tereli a tömegek érdeklődését. Pedig mindenki: a színház mű-vészei és tudósai, az írók és a rendezők, az esztéták és a kriti-kusok egyaránt keresték a szinpad válságának okát. Sőt, a napisaj-tó hasábjain megszólalnak a szin-ház igazgatói is. Égető problémává női ki magát a kérdés és közben — neveltséges, de így van — a nép, a kö-zönség önmagától talál a helyes útra és megtölti a mozik nézőterét!

A lenézett és megvetett mozi hódít és elhódítja a szinpad nézőközönségét. A színház egyedülének tartott művésze-te mindjobban veszít nézőközönséget, érdeklődést és ezzel természetesen pénz-t is. Átmeneti fellendülésektől eltekint-ve, ma az egész világon ez a helyzet. A mai kor szinpada majdnem kizárólag az erotizmussal bírja megtartani kö-zönségét. A revü, a szerelmi problémák variációi és szinte már a programmsze-rű és a pornográfia határához érő szin-padi művekkel tudja az érdeklődést fenntartani. Családi otthonokat szét-törő és testi örömeiket hirdető drámák

lépnek előtérbe. A szexualitás és az erotizmus polgárjogot nyernek a színpadon és csepegtetik a mérget a nézőközönség lelkébe. Botrányokat és aktualitásokat, memoáriródmalmat és pereket, detektívdrámákat és újra csak erotizmust ad a színpada. És ezt a szennyet az irodalom csomagolásában tárja a néző elé.

Am hiába minden erőlködés! A színpad érezhetően veszíti népszerűségét. Bár a mozi ugyanazt adja ma, — tévedésből kifolyólag, — mint a színpad, mégis diadalmasan és feltartóztatatlannal tör előre. Húszeszer mozi működik egyedül Északamerikában. Ez az adat világosan bizonyítja, hogy hiába minden vitaközös és ankézés. A színpad elvesztette az általános érdeklődést. Hiába bizonyítgatják a színpad szakemberei elmét és fogat csikorgatva, hogy a film nem lehet soha versenytársa a színpadnak, a filmbe fektetett tőke megcáfol minden ellenérvet.

Csodálatosképpen egyetlen megfontolandó érvelést hoznak fel annak bizonyítására, hogy a színpad és a film harcából a színpad fog kikérülni győztesen. Ez az érv azonban megdőlt, ha az esztétika negáció és pozíció törvényét vesszük figyelembe. Minden érvelés ugyanis és minden bizonyítgatás abban merül ki, hogy a film — technika, tehát közvetett, a színpad — élő, tehát közvetlen.

„A technikai visszaadás sohasem fogja legyőzni a közvetlen hatás erejét! — ezt a dajkamesét magyarázzák száz-

szor és ezerszer. Állandóan hivatkoznak a színpad eddigi eredményeire — és közben nem vették észre, hogy ezek az eredmények, — ahogyan láttuk — teljesen kiélték magukat és kimerültek. A szakemberek még ma is bizonyítják, hogy a film sohasem lehet színház-művészet, mert hiszen utánozza a színpadot és ezzel csak gépesíti az emberábrázolás művészetét. Természetesen nem lehet kitérni ez alól a felfogás alól, ha elfogultan szemléljük az emberábrázolás művészetét. A film ma még gyermekcipőben jár. Az a siker azonban, amely egy-egy vizuálisan is felépített filmmel kapcsolatosan jelentkezik, a film croszlánkormének erejét bizonyítja.

A színpadi dráma erotizmus által megteremtett sikere teljesen átmeneti jelenség. Az üzleti felfogás teremtette meg és ezért etikátlan, tehát nyugodtan jelenthetjük ki, hogy már is megbukott. Azok a sikerek, melyek egy-egy színpadi drámának ma is jelentkező jelei, csak azt bizonyítják, hogy a közönséget az izgalom és az idegek felfokozásával lehet a színpadi előadásokhoz becsalogatni. Az idegek azonban egy bizonyos fok után kimerülnek. És abban a pillanatban, amikor ezeket a kimerült idegeket, a színház újjal fokozni nem tudja, véglegesen elveszti az érdeklődést.

A film lépcsőről-lépcsőre kutatta és keresi ma is kifejező formájának elemét. Ezek az elemek lassan-lassan kialakulnak. A nagy harc a színpad és

film között már eldőlt. A színpad és a film egymáshoz való viszonya kialakult. Ugyanazt a helyzetet mutatják, amit a tánc és a színpad viszonya jelöl. Ahogy a tánc, mint letűnt idők egyetlen önálló kifejezési formája, elhalványodott a színpadi dráma fellépésével és a színpad egyik eszköze lett, éppen úgy a színpad másodlagos helyzetbe fog jutni a filmmel szemben. Ezzel nem azt kívánjuk mondani, hogy a színpad véglegesen el fog tűnni az érdeklődés köréből. Ahogyan a táncművészet ma is felkelti az érdeklődést egy felső szellemi életet élő réteg előtt, éppen úgy a színpad is meg fogja tartani az érdeklődést egy kisebbség előtt. Ha ez a kisebbség a szellemi élvezők elitje is jelenti. (És birni fogja pénzzel...)

A színpad és a film eszközeinek tárgyalásánál látni fogjuk, hogy a színpad és a film milyen elemeket foglal magában. Ezek az elemek azonban egyetlen pontban megegyeznek. És pedig abban, hogy a színpadnak és a filmnek egyaránt a maguk kifejezési formái szerint szabad csak megnyilatkozni. Egyiknek sem szabad szem elől tévesztenie, hogy szabályaikat törvényszerűségek állították fel. Minden művészet legfőbb törvénye az esztétikai negáció és pozíció törvénye.

Ez a törvény azt jelenti, hogy amíg egy művészet kifejező formájában nemely valóságot kénytelen elhagyni, addig egyes részleteit szükségszerűen kénytelen kiemelni.

Milyen filmekre készülnek a magyar filmgyártó vállalatok

A filmvállalat neve	A film címe	A film szerzője	A film műfaja
ATELIER	A roszhírű leány •Európa nem válaszol Hölgyválasz	Radványi Géza Radványi Géza	dráma dráma
CSEPREGHY	Ez a világ eladó	Barabás Pál	dráma
DÉLIBAB	Sárga boríték	Vitéz Tibor	szatíra
ECO	Három testőr	•Barabás—Fedák	vígjáték
ERDELYI	Három kerék Egy kastély két éjszakája	Herczeg Ferenc	vígjáték
EUROPA	Urilány kis hibával	Páger—Vaszary	vígjáték
HAJDU	•Igen, vagy nem?	Bókay János	dráma
HAMZA	Pántlika	Asztalos Miklós	vígjáték
HAUSZ	Nem leszek hálátlan	Szilágyi László	színmű
IMAGO	•Tóparti látomás	Nagyiványi Zoltán	zenés vígjáték
LÉVAY	Gyurkovics lányok	Herczeg Ferenc	dráma
MESTER	•Soror Beata és az ürdög Fej vagy írás Ötösfogat	Török Rezső	vígjáték
MODERN	•A balkezes angyal Hattyúdál	Szilágyi László	bohózat
MŰVESZ	Csókonzszertett vőlegény Forog a kerék Epreskert	K. Halász Gyula	bohózat
NÉP	•Szüts Mara házassága	ifj. Békeffi István	zenés dráma
OBJECTIV	Jézusfaragó ember	K. Halász Gyula	operett
PALATINUS	Nehéz ma lánynak lenni •Rózsáfalot Fekete föld	K. Halász Gyula	dráma
PALLÓ	•Ma, tegnap, holnap Minden jegy elkelt	Váradi Szabó Sándor	dráma
PEGAZUS	A látszat csal Szamárlétra Valamit visz a víz	K. Halász Gyula	bohózat
PFLUMM	Ecce Homo	Rodriguez Endre	bohózat
STANDARD	A farkas	Zilahy Lajos	szatíra
TAKÁCS	•Sok hűhó Emmyért Tűz •Egy csók és más semmi	Zilahy Lajos	dráma
TURUL	A sibói bölény	Lázár István	dráma
ÚJ VILÁG	Álmában is hazudik	Molnár Ferenc	vígjáték
STUDIO	Egy ablak története A halott szerető Budapesti kaland	Aszlányi Károly	vígjáték
		Babay József	dráma
		É. Halász Imre	zenés vígjáték
		Nyíró József	dráma
		Tamás István	vígjáték
		Babay József	dráma
		Bibó Lajos	dráma
		Körmendi Ferenc	dráma

HIVATALOS RÉSZ FILMKAMARA

BUDAPEST, VI. BAYZAJUTCA 18

TELEFON: 113-395, 116-971

TAGFELVÉTELEK

A Színművészeti és Filmművészeti Kamara filmművészeti főosztályának miniszteri biztosa, a felvételi bizottság ajánlására, 1940. évi március hó 27-én a főosztály tagjait a következő kérvényezőket vette fel:

1. Mozis felvételek:

A) alcsoport:

Gyárfás Gyula
Rákosi Tibor dr.
vitéz Viola István

B) alcsoport:

Baloghy Jenő
Deutsch Miklós
Dudás József
Dvorzsák Károly
Jankovich Ferenc
Magyar Jánosné, sz. Horváth Anna
Nagy Kálmán
Szokolczai Imre
Tóth József

C) alcsoport:

Ambrus Károly
özv. ifj. Bauer Károlyné,
sz. Radvány Mária
ifj. Benkő Istvánné, sz. Nagy Ilona
Csomor Imre
Döltl Lajosné, sz. Popp Teréz
Grossmann Jenő
Kalocsay Ferenc
Kapus János
Kasza János
Kaszvár Tóth Ferenc
Kárpáti Sándor
Pantó Imre
Rózsa András
Rösler István
Sere János
Stehlik Emil
Szabó András
Szauder Ferenc
Szikoray József Lászlóné,
sz. Száka Mária
Vajda Istvánné,
sz. Hieronimus Ibolya
Wastl Károly

2. Filmes felvételek:

A művészi ügykezelők szakcsoportjában:
Kiss Illés Lajos, segédoperatőr.

ÁTMINÓSÍTÉSEK

1. Mozis átminősítések:

A) Alcsoport:

Agoston Pál
Lasetzky Frigyes
Nagy Sándor dr.
Pozsonyi Gábor dr.
Reznay László dr.

B) alcsoport:

Déri József Béla
Lázár Lórándné,
sz. Batizfalvy Elza
Reiff István
Várfalvi József

C) alcsoport:

Markacz Gyula

2. Filmes átminősítések:

Berek Oszkár, a művészeti ügykezelők szakcsoportjában segédrendezőként, eredeti beosztásának fenntartása mellett;

Csepreghy Béla, a művészeti ügykezelők szakcsoportjában filmíróként és az igazgatási és műszaki ügyvezetők és ügykezelők szakcsoportjában gyártásvezetőként, eredeti beosztásának fenntartása mellett;

Dálok János, a művészeti ügykezelők szakcsoportjában segédrendező- és segédvágóként, eredeti beosztásának törlése mellett;

nemes Farkas Ferenc, a művészeti ügykezelők szakcsoportjában filmkarmesterként, eredeti beosztásának fenntartása mellett;

Jenei Imre, a művészeti ügykezelők szakcsoportjában segédrendezőként, eredeti beosztásának törlése mellett;

Nagy László, a művészeti ügykezelők szakcsoportjában segédoperatőrként, eredeti beosztásának fenntartása mellett;

Patkós György, az igazgatási és műszaki ügyvezetők és ügykezelők szakcsoportjában gyártásvezetőként, eredeti beosztásának fenntartása mellett;

Rodriguez Endre, a művészeti ügykezelők szakcsoportjában rendező- és filmíróként, eredeti beosztásának fenntartása mellett;

Sas Fülöp, a művészeti ügykezelők szakcsoportjában segédrendezőként, eredeti beosztásának törlése mellett;

Szűle Mihály, a művészeti ügykezelők szakcsoportjában filmíróként, eredeti beosztásának fenntartása mellett;

ifj. Tóvisházy-Ferjentsik Ottó, a művészeti ügykezelők szakcsoportjában segédrendezőként, eredeti beosztásának fenntartása mellett;

Vácsi Dezső, a művészeti ügykezelők szakcsoportjában, eredeti beosztásának fenntartása mellett;

Walter Lajos, az igazgatási és műszaki ügyvezetők és ügykezelők szakcsoportjában gyártási tisztviselőként, eredeti beosztásának törlése mellett;

Yull Géza, a művészeti ügykezelők szakcsoportjában, valamint az igazgatási és műszaki ügyvezetők és ügykezelők szakcsoportjában gyártásvezetőként, eredeti beosztásának törlése mellett;

Zilahy Lajos, az igazgatási és műszaki ügyvezetők és ügykezelők szakcsoportjában, gyártásvezetőként, eredeti beosztásának fenntartása mellett.

ÚJ FILMEK

A szerelem beleszól

(Holyday)

Irtta: Donald Ogden Stewart és Sydney Buchman

Rendezte: Cukor György

Főszereplők: Katherine Hepburn, Doris Nolan, Cary Grant

Gyártotta: Columbia

Beszél: angolul

Magyar szöveg: Lajthay Károly

Hossza: 2644 méter

Cenzura: aluli

Kölszönző: Objectiv

Bemutatta: Radius, március 23.

*

A dúsgazdag Julia Seton egy nyaralóhelyen, Placidban, megismerkedik Johnny Case-zel, aki nagyon kedves és okos fiú, hamar bele is szeret a lányba, sőt párnapos ismeretség után el is jegyzi, de a milliomos kisasszony nem mondja meg Johnnynak, hogy ő gazdag. Képzeltető Johnny álmélkodása, amikor a titkáris-asszonyfélének hitt Julia otthonát meglátja. Százszobás, márványoszlopos palota. Ne gondoljuk, hogy Johnny különösen örült neki, ő egyszerű munkás banktisztviselő, akinek a milliomos papa előítéleteivel is meg kell küzdeni. Egy szempontból mindenestre jónak látja az após váratlan sok pénzét. Elhatározza, hogy megvalósítja régi álmát. Meg akarja ismerni az életet és ha már sok pénze van, szépen, okosan, kulturáltan, nemesen akar élni. Ez a kissé modern életfelfogás nem talál szíves fogadtatásra a milliomos Setonnál, még Juliánál sem. Julia nővére Linda, ez a furcsa, szertelen gondolkodású leány, aki szintén szűknek érzi a múzeumszerű palota társadalmi béklyóit és a maga furcsa, modern módján él, mindig ellenzékben édesapjával és egész környezetével, megérti Johnnyt, Julia és édesapja rá akarják bírni Johnnyt, hogy azonnal lépjen be a bankba. Johnny inkább megfutamodik a gazdag házasság elől, semhogy a pénz bálványának feláldozza életét. Linda szívében napról napra nő a csodálat Johnny és életfelfogása iránt, szerelemre gyullad, de uralkodik érzelmein, mert nem akarja nővére boldogságát megzavarni. Johnny azonban hajthatatlan, meggyőződését nem adja föl. Ez szakításhoz vezet Juliával, aki nagyravágyó és eszeáiban sincs a kényelmes, felületes, léha életet holmi modern eszmékért felcserélni. Linda maga sem akarja elhinni, hogy szerelmes Johnnyba. Csak mikor meggyőződött arról, hogy nővére és Johnny között vége mindennek, akkor enged szabad utat érzelmeinek és az Európába utazó Johnny után utazik, apja engedelmével. Linda és Johnny jobban egymáshoz valók és biztos, hogy boldogok is lesznek, aminek egyáltalán nem akadályozza az, hogy — milliomosok.

*

Az amerikai vígjátékoknak — úgy látszik — kedvenc témája a milliomos család élete. Ez a film is ezt a témát tárgyalja, de sokban különbözik a legutóbb látott hasonló tárgyú daraboktól. Azokban a családban minden tagja — enyhén szólva — kőbortos volt, itt érző és gondolkodó emberek szerepelnek, akiknek megvannak a maguk elvei, előítéletei. Problémája is

van a filmnek: kell-e a milliomosnak tovább is a pénz hajhászni? Egyetlen hibájával azt lehet félőni a filmnek, hogy túlsok benne a párbeszéd. K. M.

Ha eljön a holnap...

(When Tomorrow Comes)

Írta: James M. Cerin

Rendezte: John M. Stahl

Főszereplők: Irene Dunne és Charles Boyer

Gyártotta: Universal

Beszél: angolul

Magyar szöveg: Pacséry László

Hossza: 2498 méter

Cenzura: aluli

Kölcsönző: Universal

Bemutatta: Forum, március 23.

*

Pierre Chagal, a világhírű francia zongoraművész egy newyorki étteremben megismerkedik Helénnel, a helyiség egyik pincérnőjével. A szép és okos lány nagyon megtetszik a művésznek. Felkéri Helént, hogy töltsék együtt a weekendet. Vitorlázni mennek a Long Isand-i szorosba, ahol Chagalnak gyönyörű tengerparti villája van. Vihar kerekedik és a művész a nyaralóba menekül Helénnel. A pincérnő azt hiszi, hogy egy állástalan zongoristával ismerkedett meg és csak a villában jön rá, hogy weekend-partnere világhírű muzsik. Helén nem olyan nő, aki kalandra kapható és kijelenti a művésznek, hogy azonnal visszatér a városba. A vihar tombol, óriási felhőszakadás tetézi az orkánt, valóságos itéletidő. Helén mégis nekivág az útnak és Chagal elkíséri őt. Autójukat útközben baleset éri. Szerencséjükre a közelben egy kápolna van és ott keresnek menedéket. A karzaton orgona van és a művész játszani kezd a félelmetes éjszakán, hogy Helént megnyugtassa. De a leány már a haláltól sem fél, mert szívében felbűvöl a szerelem és a halálnál is jobban fél neki a gondolat, hogy holnap útjaik elváljanak. Chagal is beleszeretett Helénbe és öszintén fel akarja tárni előtte a helyzetet. Nős ember, de családi élete tragikus: felesége örült. Helén elhárítja a vallomást, mert éri, hogy a művész lesújtó titkot akar közölni vele. De hiába menekül a valóság elől, másnap mindent megtud. Chagalné és anyja a mentőállomáson már várja a művészt és Helén velük tér vissza a városba. A nagy ábránd szétfoszott, búcsúzni kell. A művész megrendülten kér bocsánatot Heléntől, hogy belekeverte őt tragikus életébe, de a lány megnyugtatta, hogy csak halát érez iránta, mert megismertette vele a legfényesebb érzést: a tiszta, magasztos szerelmet. Őrizze meg tisztán ezt a szép álmot, amelyből, ha Isten úgy akarja, még valóság lehet egyszer... Helén várni fog.

*

A „Várlak” kirobbanó sikere után mindenki kíváncsian várta Irene Dunne és Charles Boyer új közös filmjét. Az új film kielégíti a legmagasabb igényeket is. Két különleges sorsú ember életének három napjáról szól a történet és ezt a két nem mindennapi embert játssza meg Irene Dunne és Charles Boyer. A film nagyobb részében csak ők ketten vannak a vásznon, de istenáldotta művészeikkel teljesen betöltik azt és magukkal ragadják a nézőt. A művészi alkotás a Forum-ban megérdemelt nagy sikert arat és bizonyára el fogja érni a „Várlak” emlékeztetes sikerét.

K. M.

TECHNIKA

SZERKESZTI: KARBÁN JÓZSEF

A fényképezés fejlődéstörténete

Írta:

KARBÁN JÓZSEF

A VKM Oktatófilm Kirendeltség
operatőrije

- 1500 **LEONARDO DA VINCI** (1452—1519) megírja a camera obscura lényegét, mely szerint egy teljesen sötét szobában tartózkodva, az ablakbetéten lévő kerék lyuk segítségével a külső világ fordított valódi képét sikerült papírosra felfognia.
- 1540 **REINOLD** Wittenbergben figyelmeztet meg a napfogyatkozást lyukkamrával (Lochkamera).
- 1559 A nápolyi **PORTA** kísérletezik elsötétített szobában a később részletesen leírt *laterna magica*-val, amelynek konstrukciója már gyűjtőlencsével van ellátva.
- 1568 A velencei **BARBARO** leírja camera obscuráját kettősdomború lencsével.
- 1665 A wüzburgi **ZAHN** részletesen leírja hordozható camera obscuráját csőben elhelyezett lencsével, a beállításához szükséges, kamrába helyezett ferdén álló tükrrel. (A képeket „lábon” lehetett látni.)
- 1727 **JOHANN HEINRICH SCHULTZE** német orvos felfedezi az ezüstsók fényérzékenységét és az ezüstsókkal érzékenyített, iszapolt krétalapokra kivágott papírosmintákat másol.
- 1735 **NEUMANN** úgy találja, hogy a higanyezüstchlorür (calomel) a napfényben feketedik.
- 1737 **HELLOTT** megfigyeli, hogy az ezüstsókkal itatott papíros a sötétben fehér marad, míg a napfényben hamarosan megszárad.
- 1747 **EULER** megtalálja a gyűjtőlencsék színkorrekciós módját.
- 1757 **BECCARIUS** felfedezi a klorozüst fényérzékenységét és segítségével írásokat és rajzokat másol.
- 1758 **DOLLOND** készíti az első achromatikus lencsét (távcsőhöz).
- 1776 **BERGMANN** leírja az oxalsavas fémsók fényérzékenységét.
- 1777 **SCHEELE** megfigyeli, hogy a klorozüst napfényen való feketedésénél az ezüst redukálódik és chlór szabadul fel, továbbá, hogy a napspektrum viola részének hatása a legerősebb.
- 1782 A guajai **HAGEMANN** felfedezi a Guajak-gyanta fényérzékenységét.
- 1782 **SENEBIER** megfigyeli más gyanták fényben való elváltozásait és megállapítja a különböző napspektrum-színek hatásának gyorsaságát a klorozüstre.
- 1783 **SCOPOLI** felfedezi a sárgavérűgő elváltozását a napfényen és a berlini kék festékanyagát.
- 1793 **VAUQUELIN** megtalálja a chromot és a chromsavat és megállapítja a chromezüst és citromsavas ezüst fényérzékenységét.
- 1800 **HERSCHEL** felfedezi a napspektrum nem látható pirosotüli részét
- 1801 **RITTER** az ultraibolya sugarak hatását kutatja klorozüst papíros segítségével.
- 1802 **WEDGWOOD** napfény segítségével idoméleket (profil) és árnyképeket másol ezüstsókkal itatott papírosra, bőrre. Másol üvegfestményeket. Ezalatt **DAVY** is kísérletezik mikroképekkel, de a nap segítségével másolt képeket nem tudja rögzíteni (fixálni).
- 1804 **GEHLEN** felfedezi az urán, réz és platin vegyületek fényérzékenységét.
- 1805 **RITTER** úgy találja, hogy a különböző üvegfajtákból készült achromatikus prizma által kémiailag legnagyobb hatású ibolya és az optikailag világos fénysugarak egybeesnek.
- 1810 **SEEBECK** felfedezi a napon megsűrített klorozüst papírosnak azt a tulajdonságát, hogy színes fénynek kitéve, — pl. napspektrum, vagy színes üveg, — színt vesz fel, amelyek mindegyike az eredetihez hasonló.
- 1811 **CURTOIS** megtalálja a jódot.
- 1812 **WOLLASTON** felfedezi a camera obscurát periszkóp gyűjtőlencsével (konkavkonvex) és ezzel élesebb és nagyobb képméretet kap.
- 1812 **FISCHER** megfigyeli az ezüstalbuminátok fényérzékenységét.
- 1814 **DAVY** felfedezi a jódézüstöt és fényérzékenységét.
- 1816 **NICÉPHORE NIEPCE** (szül. 1765-ben, Chalon sur Saone. Megh. ugyanott 1833.) Fényezett és kencevel bevont fémlemezekre másol átlátszó rajzokat, aztán a lemezeket maratja és mint nyomódicokat használja. Feltalálja a heliográfiát.
- 1819 **HERSCHEL** felfedezi az alkénsavasók klorozüst oldó tulajdonságát. 1839-ben általánosságban használja, mint rögzítőt (natr. thiosulf.) az összes ezüstsókhöz.
- 1822 **NICÉPHORE NIEPCE** előállítja a camera obscurával a fényképet. A fényérzékeny aszfaltoldattal bevont síma önméret expozíció után kőolajjal rögzítette. Később rézlemez és ezüstözött lemezt használt. 1829-ben jódgőzököt használt, hogy az ezüstlemez meg nem világított helyein feketedést hozzon létre, hogy a kapott negatív-képet helyett pozitív-képet lásson.
- 1826 **BALARD** felfedezi a brómot és a brómezüst fényérzékenységét.
- 1829 **NICÉPHORE NIEPCE** és a festő **LUIS JACQUES MANDÉ DA GUERRE** (szül. 1787. Commeille-

hang-
és
képanyag
a
legtökéletesebb

sen-Parisis, megh. 1852. Petit-Bry-sur-Marne.) szerződést kötnek, hogy együttesen kifejlesszék a NIEPCE által felfedezett és a DAGUERRE által tökéletesített eljárást.

- 1831 DAGUERRE írásbeli értesítést küld NIEPCE-nek, amelyben találmányát közli, hogy a fény hatásával van a jódzott ezüstlemezre.
- 1831 DÖBEREINER felfedezi az oxal-savas vasozód (ferrioxalat) fényérzékenységét.
- 1831 BRACONNOT előállítja a tiszta pyrogallussavat és felfedezi az ezüstnitrátoldatokra való redukáló hatását.
- 1832 SUCKOW felfedezi a kalium bichromát fényérzékenységét, amennyiben az valamely organikus anyaggal kapcsolatba kerül.
- 1837 DAGUERRE felfedezi, hogy a camera obscurában exponált jódzott ezüstlemezeken még a láthatatlan (latens) képet is elő lehet hívni higanygőzökkel.
- 1839 Augusztus 19-én a francia kormány nyilvánosságra hozza a L. J. M. DAGUERRE találmányát. Az eljárás a következő volt:

Jól fényezett, ezüstözött rézlemez elhelyezünk egy légmentesen elzárható kazettába, amelyben kevés jód van. A jódgőzöknek kitett ezüstlemezeken rendkívül finom jód-ezüst-réteg képződik. Az e módon fényérzékenyített lemezt a camera obscurában exponáljuk. A latens (nem látható) képet ugyan csak hozzávaló szekrényében, fellemegett higany gőzeinek segítségével, jól láthatóan előhívjuk. A higanygőz csakis azokon a helye-

ken esapódik le, ahol az érzékenyített lemezt fény érte.

A kép rögzítése eleinte úgy történt, hogy fellemegett konyhasó-oldatban fűrésztötték. Később és most már natrium thiosulfáttal, hogy a meg nem világított helyeken az ezüstöt kioldják.

Ez a jód-ezüst-eljárás 60-80-szor fényérzékenyebb volt a Niepce-féle aszfalt eljárásnál.

Mint objektívet, Daguerre használt egy egyszerű, ragasztott achromatikus, periszkopikusan alakított (konkavkonvex) lencsét, az ú. n. meniskust, 3 hüvelyk (zoll) átmérővel és 16 hüvelyk gyújtótávolsággal, előtte 1 hüvelyk nyílású „blendével“. Az objektív meglehetősen fénysegény volt, tehát a megvilágítás igen hosszú időt igényelt.

- 1839 FOX TALBOT (1800-1877) Angliában hozza nyilvánosságra sikeres kísérleteit a chlór-ezüst-papírossal. Jód-káliummal itatott chlór-ezüst-papírosa a camera obscurában alakult fekete-fehér képpé. 1839-ben pedig igen érzékeny brom-ezüst papírost állít elő, amelyet ugyancsak a camera obscurában közvetlenül világított meg, hogy fekete-fehér képet kapjon. 1841-ben közlésezi újabb felfedezését. A papírosra exponált láthatatlan jód-ezüst-képet gallus-savval hívja elő és alkénsavas nátriummal (natr. thiosulfat) rögzíti. Erről a papíros-negatívról azután chlór-ezüst-papíros-positívet készített (kalotypia, talbotypia). Feltalálója tehát a pozitív-negatív eljárásnak, a latens kép nedves előhívásának, megalapozója a fényképészeti másoló-eljárásnak a chlór- és brom-ezüst-papírosra.
- 1839 TOWNSEND megfigyeli, hogy a szemre achromatizált lencse optikai gyújtáspontja nem azonos a kémiai (fényképészeti) hatásos gyújtótávolsággal.
- 1839 PONTON felfedezi a kalium bichromáttal itatott papíros fényérzékenységét.
- 1840 A magyar PETZVAL (1807-1891) kiszámítja és VOIGTLAENDER megépíti a híressé vált, nagy fényerejű kettősobjektívét arcképekhez, amely a mai napig sincs túlszárnyalva.
- 1840 FIZEAU vezeti a daguerreotypiák állandósítására azok fűrdetését fűtőszobában és aranychloridban (aranyozó-eljárás).
- 1840 GODDARD a jód-bróm gőzök és KRATOCHWILA a jód-bróm-chlor gőzök használatával lényegesen emelik a daguerreotypia-lemezek fényérzékenységét.
- 1840 HUNT felfedezi, hogy a vasszulfát (vasvitriol) kitűnően hívja elő a jód-, bróm-, chlór-ezüst képeket.

- 1842 HERSCHEL megalapítja a fény-másolási eljárást, amennyiben a rajzok másolásához felhasználja a vasozódokat, különösen a citromsavas vasozódokat a cyanotypiának és argentotypiának nevezett másolatokhoz.
- 1842 VOIGTLAENDER kicsi daguerreotyp-gépet épít, amely könnyen szállítható és összeállítható.
- 1843 TALBOT kisméretű kalotypiáról először készít lencsék segítségével nagyítást, mint negatívot, amelyet aztán másol.
- 1844 BREWSTER feltalálja a lencse-stereoszkópot.
- 1844 CLAUDET meghatározza az objektívek optikai és kémiai gyújtópont helyzetét.
- 1846 LEREBOURS gyújtópont-különbőség nélküli (kémiai és optikai) objektíveket készít.
- 1847 NIEPCE DE ST. VICTOR (1895-1870) feltalálja az üveglemez-fényképezést. A jód-káliumos tojásfehérjével bevont üveglemezt ezüstnitrát-oldattal fényérzékenyítette és exponálás után gallus-savban előhívta. A másolásához chlór-ezüst papírosot használt.
- 1847 DRAPER felismeri, hogy egy test kémiai változása csak akkor jön létre, ha a változáshoz szükséges fény sugarak elnyelésére képes.
- 1847 AMERIKÁBAN megjelenik az első fényképészeti szakfolyóirat.
- 1848 BECQUEREL fényezett és chlorozott ezüstlemezeken a napspektrum színes képét nyeri (heliokrómia). A színeket azonban rögzíteni nem tudja. Ezt az eljárást természetes színeken NIEPCE DE SAINT VICTOR tanulmányozza és a következő években meg is javítja.
- 1850 BLANNQUARD-EVRARD bevezeti az albumin-papíros ezüstfűrdővel a pozitív eljárásához és a papírosképek színezését aranyfűrdővel.
- 1850 LE GRAY a lögyapotnak alkoholban és éterben való feloldásával kollódiumot állít elő és felhasználja mint képhordozót a jód-kollódium-eljárásnál.
- 1850 POITEVIN a brom-ezüst sók megkötésére zselatinnal kísérletezik.
- 1851 REGNAULT és JUSTUS LEIBIG bevezetik az erélyesebb pyrogallussavas előhívót a gallus-sav helyett, mint negatív-előhívót.
- 1851 ARCHER közlésezi az első használható előírást a kollódium lemezeknek, mint a jód-ezüst réteg hordozójának készítésére. Leírja a lemez előhívását vasszulfáttal, vagy pyrogallussavval. Felfedezi a higanyos erősítést (higanychlorid, szublimát).
- 1852 FOX TALBOT felfedezi, hogy a kalium bichromáttal roncsolt zselatinréteg megvilágított helyei a meleg vízben való áztatáskor oldó-

Premiermozik műsora:

ÁTRIUM CASINO CITY CORSO DÉCSI FORUM OMNIA RADIUS ROYAL APOLLO SCALA URÁNIA	Jöjjön elsején Walt Disney Indiáneskü Ásszonyok Jöjjön elsején Ha eljön a holnap Göre Gábor A szerelem beleszól Oz A vénlány Kitty	márc. 20-tól márc. 14-től márc. 28-tól márc. 19-től márc. 20-tól márc. 23-tól márc. 23-tól márc. 21-től márc. 21-től márc. 14-től márc. 21-től	Objectiv Hausz Fox Metro Objectiv Universal Pflumm Objectiv Metro Warner UFA
---	--	--	--

- képességüket elvesztik és hideg vízben való áztatáskor szívóképeségük kicsi. Feltalálja a *heliografikus féltónusmarást* vaschlorid és rács (raszter) segítségével a réz-nyomólemezekhez.
- 1854 **PRETSCH** feltalálja a *fotografvánográfát*.
- 1854 **W. HORN** megalapítja az *első német fényképezési folyóiratot*.
- 1855 **NIEPCE DE SAINT VICTOR** feltalálja a *heliografikus féltónusmarást* az acéllemezen, fényérzékeny aszfalt-eljárás segítségével.
- 1855 **POITEVIN** feltalálja a *fénynyomást, fotolitográfiát és a pigmentnyomást*.
- 1855 **TAUPENOT** közléteszi a *kollódium-tojásfehérjés szárazeljárást*.
- 1857 **PETZVAL** kiszámítja az *orthoskop* nevű objektívjét, amely mint *tájkép-objektív* kerül használatba.
- 1858 **POUNCY** megalapítja a *gummi-nyomású pigment-eljárás*át.
- 1859 **GARNEIR** és **SALMON** felfedezi a *chromát-porozó eljárás*át.
- 1860 **FARGIER** megkísérli a *pigmentképek áthúzását* kollódiumréteges papíros segítségével.
- 1861 **GAUDIN** ajánlja a *jódezzüst-kollódium-emulziót* lemezekhez és *chlórezüst kollódium-emulziót* pozitív-papírhoz.
- 1861 **MAXWELL** lehetségesnek tartja a *színszűrőkkel készített negatívok* alapján a *színvisszaadást*, illetőleg a *háromszíneljárás* elvén a *színes fénykép* megvalósítását.
- 1861 **RUSSEL** nyilvánosságra hozza a *tannin-kollódium szárazeljárás*át.
- 1862 **RUSSEL** felfedezi az *alkalikus pyrogalluszavas előhívást* a szárazlemezekhez.
- 1864 **SAYCE** és **BOLTON** megfelelő előírást adnak a *bromezüst-kollódiumemulziós eljárás*hoz, pyrogallusz előhívással.
- 1864 **SWAN** közléteszi a *tökéletesített pigment-eljárás*át egyszeres és kettős átvétellel.
- 1864 **WILLIS** feltalálja az *anilin-nyomást*, egy fénymásoló eljárást *chrómsók és anilinfestékek* segítségével.
- 1865 **POITEVIN** megjavítja **SEEBECK** *színeskép-eljárás*át és természetlő színes képet kap az *ezüstchlorürrel* bevont papíroson részben tartós színekkel.
- 1865 **WHARTON SIMPSON** előírásokat készít *chlórezüst-kollódiumemulziós papírosok kidolgozásához*.
- 1865 **MARÉCHAL** és **TESSIER DU MOTHAY** bevezetik a *fénynyomást*.
- 1866 **A. STEINHEIL** Münchenben megépíti az *első aplanatot*.
- 1866 **WOODBURY** feltalálja a róla nevezett *Woodbury-nyomást*, amely-nél a fényképezési *zselatinréteg* mint *dombornyomat* (relief) talál felhasználást.
- 1866 **MARIOT** közléteszi az *olajeljárás*hoz hasonló *oelográfia* találmányát.
- 1868 **CAREY LEA** jelentősen tökéletesíti a *bromezüst-kollódium száraz-eljárás*át.
- 1868 **HARRISON** a *brom-jódezzüst-zselatin szárazlemez* létrehozásán fáradozik.
- 1863 **OBERNETTER** gyártja a *chlórezüst-kollódium papíros* (celloidin).
- 1869 **DUCOS DU HAURON** nyilvánosságra hozza az általa megvalósított *színes fényképezés* módját. Ajánlja a kép felbontását *három alapszínre* ú. m. *piros, zöld és kék* színvonalra, megfelelő szűrők segítségével, majd a kép összeállítását a *három színből* ú. m. *piros, sárga és kék pigment-nyomattól* (háromszínefényképezés).
- 1871 **DR. R. L. MADDOX** (1816—1902) angol orvos, amatőrfényképész, közléteszi az *első használható előírást* a *bromezüst-zselatin szárazlemez* készítéséhez. Ő a *fényképezési szárazlemez feltalálója*.
- 1873 **BURGESS** hozza forgalomba az *első, még kevésbé érzékeny bromezüstemulziót*.
- 1873 **MEWDSLY** előállítja az *első bromezüst-papíros*át.
- 1873 **H. W. VOGEL** felfedezi, hogy a *bromezüstretegek megszínezésével* (optikai *szenzibilizátorok*, *színerzékenyítők*) azokat *zöld, sárga és piros* színek (sugarak) iránt *érzékeny* lehet tenni. Megalapítja tehát a *színerképek* (orthochromázia) valóságának megfelelő feketedésben való visszadását és ezzel *alapjában forradalmasítja a fénykép fejlődését*.
- 1873 **WILLIS** feltalálja a *platinotypia*-nak nevezett másolást (meleg előhívással). A *platinpapíros* 1880-ban került kereskedelembé.
- 1874 **ALBERT** kiállítást rendez Münchenben a *háromszínefénynyomásos képekkel*.
- 1876 **WATERHOUSE** felhasználja az *eoisint* mint *zöldszínerzékenyítőt* a kollódiumlemezeinél.
- 1877 **CAREY LEA** felfedezi a *vasozotát-előhívót*.

A
legnagyobb
magyar film

A
legszebb muzsikájú
magyar film

A
legpazarabb kiállítású
magyar film

GÜL BABA

Megjelenik
április 11-én

URÁNIA-ÁTRIUM-CITY

PALATINUS filmterjesztő Kft. Budapest
VII. Erzsébet-krt 9-11. Tel. 145-411, 145-412

Premier Plan

KALLÓ VILMOS

Mint főiskolás diák kezdte bontogatni szárnyait. A Magyar Nemzeti Diákszövetség keblében, mint jogász, több irányban bizonyította be összefogó képességeit és közben elvégezte a jogot. A technikai tudományok iránt mutatkozó külön érdeklődése arra készítette, hogy a Műegyetemre is beiratkozzék és annak is elvégezte a felét. Később az újságírással és a nyomászatral is kacérkodott és egyre univerzálisabb tudásra tett szert. Valószínű, hogy a technika iránti első és igazi szerelme irányította a film felé. 1935-ben belépett a Magyar Filmirodába, ahol négy éven át a Magyar Világhíradót szerkesztette friss érzéssel, gondnal és nagy felelősséggel. Pontos, lelkiismeretes munkás, aki például egy földrajzi név helyes leírásáért képes néhány atlaszt és lexikont átbünygészni a végén, a biztonság és hittel kedvéért szankcionáltatja a Földrajzi Társaság elnökével. Az elmult nyáron elvégezte a moziüzemvezetési tanfolyamot és ezzel egyidőben egy másik vizsgát is kitüntetéssel tett le — megnősült. A Híradó Filmszínház nem találhatott volna jobb vezetőt, mint őt, a gyakorlott filmhíradószerkesztőt. Szép és biztos jövő előtt áll a fenti fiatal ember, aki mindössze 31 éves, németül majdnem jobban tud, mint magyarul, angolul úgy megtanult, hogy nyugodtan taníthatna, magyarul etimológiai vitákat szokott folytatni a sorok frójával, azonkívül szeretné, ha a nap 24 órájából 25 órányit dolgozhatna.

- 1877 **MUYBRIDGE** készíti az első sorozatképfelvételt. (Sorban álló sok fényképezőgéppel futó ló mozgásfázisait fényképezi.)
- 1878 **BENNETT** megfigyeli, hogy a bromezüstemulzió fényérzékenysége tartósabb melegítéskor (digerálás) jelentősen emelkedik.
- 1879 **VAN MONCKHOVEN** felfedezi, hogy a bromezüst emulzióhoz hozzáadagolt ammoniak annak fényérzékenységét ugrásszerűen emeli.
- 1879 **EDER** egyszerűsíti a vasozalat előhívót és alkalmazza a szárazlemezek részére.
- 1880 A bromezüst emulzió tökéletesítése fényérzékenység révén. Különösen **EDER** (ezüstoxydammoniak) **H. W. VOGEL**, **ABNEY** (főzőrendszer) tevékenykednek. A bromezüst szárazlemezrendszeres gyártása.
- 1880 **ABNEY** felfedezi az alkálikus hidrohinton hívót.
- 1880 **EDER** és a magyar **TÓTH** bevezetik az alkálikus bronzkatechin előhívót.
- 1880 **SAN** a bromezüst-pozitív papírosnál bevezeti a vasozoidat előhívót.
- 1881 **EDER** és **PIZZIGHELLI** klór-ezüst előhívópapírost készítenek.
- 1882 **ABNEY** előírásokat ad a klór-ezüst napfénypapírok készítéséhez. (kikopírozó papíros, aristo-papír)
- 1882 **HENDERSON** nyilvánosságra hozza receptjét a bromezüst emulziók éréséről a hidegben.
- 1882 **BERKELEY** kénsavas nátront ajánl a pyrogallusz előhívókhoz. (natr. sulfit).
- 1882 **ATTOUT** és **CLAYTON** hozzák forgalomba az első orthochromatikus eoisinnal színezett szárazlemezeket.
- 1883 Jelentősen megszaporodott az optikai színérzékenyítők sora a bromezüst lemezek előállításánál. **VOGEL**, **SCHUMANN** és **ALBERT** által.
- 1883 **STOLZE** bevezeti a hamuzsirt, mint alkálit a pyrogallusz előhívónál.
- 1883 **EDER** ajánlja a klór-bromezüst-zselatin bevezetését az előhívópapírosoknál és diapozitív-lemezeknél (gázfénypapíros).
- 1884 **VOGEL** azalinnal érzékenyített orthochromatikus lemezei a kereskedelmi forgalomba kerülnek.
- 1884 **EDER** felfedezi az erythrosint, amely festék kitűnő sárga-zöld érzékenyítőnek bizonyult az orthochromatikus lemezeknél.
- 1884 **OBERNETTER** gyártja a klór-ezüst kikopírozó papírost (aristo).
- 1885 **MARIOT** egy gummipigment-eljáráson dolgozik a térképészeti vonalrajzokhoz.
- 1886 **SCHOTT** és **TARSAI** cég alakulása Jénában **ABBE** közreműködésével. Új optikai üvegfajták gyártása.
- 1886 **AMERIKAI celluloid-lapok behozatala** Európába. A celluloid-lap, mint bromezüst-zselatin hordozó réteg.
- 1887 **PIZZIGHELLI** feltalálja a platinkikopírozó papírost.
- 1887 **GAEDICKE** és **MIETHE** feltalálják a robbanva elégő magnéziumport.
- 1888 **EASTMANN** bevezeti a rollfilmet.
- 1888 **IVES** három vetítéggel három színkivonatot vetít (diapozitív), amelyeket három különböző színű fényvel világít át. Feltalálja a photochromoscopot (additív háromszín-szintézis).
- 1889 **LIESEGANG** ajánlja a három alapszint: piros, sárgát és kékkel a papíroson keverni és színes fény alatt azokat kihalványítani, hogy az eredeti színeket visszakaphassuk.
- 1889 **ARTIQUE** közvetlen másolással készíti pigment-nyomatokat, átvitel nélkül. 1893 végén mint bírósóny-szén papíros kerül készítménye forgalomba (charbon-velour papír).
- 1889 **ANDRESEN** felfedezi az eikono-gen-előhívót.
- 1889 **LAINER** bevezeti a savanyú szulfidit a rögzítő-fürdőbe.
- 1889 **ZEISS** elkészíti a **RUDOLF** által számított anasztigmatot (protar).
- 1890 **WIENER** felismeri az álló fényhullámokat mint a színinterferencia okozóját.
- 1891 **LIPPMANN** természetű, fényálló színes képeket készít az álló fényhullámok segítségével.
- 1891 **ANDRESEN** felfedezi a paramidophenol-előhívót, amelyet Rodinal néven hoznak forgalomba.
- 1891 **MIETHE**, **STEINHEIL** és **DALLMAYER** elkészítik az első teleobjektíveket.
- 1892 **HAUFF** bevezeti a **BOGISCH** által felfedezett metol-, glicin- és amidol-előhívókat.
- 1892 **MC. DONOUGH** feltalálja a háromszín-rács- (raszter) lemezt, színszemceráccsal (Kornraster).
- 1893 **GOERZ** forgalomba hozza a **HOEGH** által kiszámított első, szimmetrikusan épített anasztigmatját, mint Doppel-Anastigmatot (később Goerz-Dagor). Ugyanakkor **STEINHEIL** hasonlóan épített Orthostigmat-ját vezeti be.
- 1894 **VOIGTLAENDER** elkészíti a szimmetrikus kettős anasztigmatját, a Kollinear.
- 1894 **JOLY** előállítja az első használható vonalrácsot (Linienraster) üveglemezen.
- 1894 **EDISON** feltalálja a kinetoskópot, a pillanatképek sorozatának felvételére és vetítésére.
- 1894 **HÜBL** felfedezi, hogy a festék csak akkor hatásos, mint optikai színérzékenyítő, ha magát a bromezüst-zselacsét festi meg.
- 1894 Az **AGFA** (Berlin) forgalomba hozza fényudvarmentes (Isolar) fényképező lemezeit, pirosszínű közréteggel.
- 1894 **H. D. TAYLOR** kiszámítja a Cooke-objektívet, mint triplet-tet.
- 1895 **WIENER** saját közlései megalapozzák a színeskép-eljárásban ismert kihalványítási módszert (Ausbleichprozess).
- 1895 **RÖNTGEN** felfedezi a katódsugárzásánál láthatatlan X-sugarak (Röntgen-sugarak) tulajdonságait, testeken való áthatolását és bromezüstlemezre való fényhatását (megfelelő felfogó-ernyő segítségével).
- 1895 **LUMIERE** testvérek bemutatják bemutatják a kinematograph-ot, mely celluloid-filmen sorozat-fényképek felvételére és vetítésére alkalmas.

Ettől kezdve aztán rohamos léptekkel halad a fénykép a gyönyörűen virágzó ipar felé, amelyet ma fényképezőiparnak, filmgyártásnak, művészi amatőr munkának, nyomdaiparnak és sok más,

A
MAGYAR
FILM

az egyetlen
szakmai
hirdetési orgánium!

a fényképészettel foglalkozó és rokon iparnak nevezünk.

A fénykép és a vele kapcsolatos rokon szakmák rengeteg embernek adnak kenyeret és rengeteg tudományos felfedezés és meghatározás a fényképnek köszönheti létét.

A felsorolás nem teljes. Rengeteg adatot figyelmen kívül kellett hagynom, mert a fényképezéssel kapcsolatos egyéb munkák, felfedezések, felhasználási módszerek köteteket töltenének be. Egyelőre elégedünk meg ezzel az adathalmazzal, amely elvezetett a mozgókép bemutatásáig.

Amint látjuk, több mint két évszázad és egész sereg ember idegfejtő munkája és lázas kutatása kellett hozzá, míg a mai közhasználatú fényképezőgépek, anyagok és a mai, mindennapi mozgófényképünk megvalósult, hogy a jövőben az általános emberi kultúra beláthatatlan távlatai felé száguldva, legmegbízhatóbb technikai eszközünk legyen.

Irodalom: „Geschichte der Photographie.” Prof. Dr. Eder, Prof. Dr. Drecker, Prof. Dr. F. Schmidt

LAPSZEMLE

ESTI KURIR, 1940. III. 23. Filmszerző kalandok után került meg a filmrendező ellopott autója.

MAGYARSÁG, 1940. III. 24. Zsidók nélkül is fellendült a bécsi filmgyártás.

FÜGGETLENSÉG, 1940. III. 24. Pola Negri Párisban agyonlőtte magát.

PESTI HIRLAP, 1940. III. 24. „Egy millió dollár vár önre, Hollywoodban, ha...”

FÜGGETLENSÉG, 1940. III. 24. Elkészült az első magyar világfilm. (Jelenetek a „Gül Babából”, amelyet a Magyar Írók Filmje Rt forgatott). (4 képpel.)

KIS UJSÁG, 1940. III. 24. e. j.: Az írók, rendezők, színészek, építésszek, munkások ezrei dolgoznak megfeszített munkával, amíg a kéziratból elkészül a film.

MAGYARORSZÁG, 1940. III. 26. Fer a Metro ellen (5000 pengő helyett 500).

ESTI KURIR, 1940. III. 27. Ádám László: Az egész világsajtó keresi Pola Negrit, a világhírű filmsztárt, aki eltiűnt Párisból. (Egy halálhír, melyet még nem erősítettek meg. Hogyan lett Apollonia Chalnpechből Pola Negri?)

MAGYARORSZÁG, 1940. III. 27. A film és az előkelő idegen. (Eresszék oda az írók a felvevőgéphez, mondja Bókay János.)

ÚJ MAGYARSÁG, 1940. III. 27. Lúdbőröző háttal értesültünk minap, hogy Harry Piel...

UJSÁG, 1940. III. 27. „Kibővíteti létszámmal” ülésezik a Színművészeti Tanács.

NEMZETŐR, 1940. III. 27. A filmgyártási szünet elkerülésén dolgozik a gyártási bizottság.

ÚJ MAGYARSÁG, 1940. III. 27. Oláh György: A háborús Németország.

A TÖKE, 1940. III. 28. A moziszakma súlyos bajai. (Miért nincs közönsége a magyar filmeknek? A Corso-mozi igazgatóságának jelentése.)

MAGYARORSZÁG, 1940. III. 28. Asszonyok maguk között a mozi előcsarnokában.

DEBRECENI UJSÁG — HAJDÚFÖLD, 1940. III. 28. Ma veszik filmre a hortobágyi puszta életét.

ESTI KURIR, 1940. III. 28. Négy-négy hónapi fogházra ítélték a filmrendező ellopott autójának tolvajait.

KIS UJSÁG, 1940. III. 27. A repülőgépen hazatérő dr. Nagy Sándor Amerika legnagyobb filmjeit biztosította Magyarország számára.

NINCSEN PÁRJA
A MAGY. KIR. DOHÁNYJÖVEDEK.
SZIVARJÁNAK, CIGARETTÁJÁNAK.
HÁROM VILÁGRÉSZ, VALOGATOTT.
DOHÁNYLEVELEIT, DOLGOZZA FEL.
ÉVTIZEDES, TAPASZTALATAI ALAPJÁN.
VÁLTOZATLANUL, KITŰNŐ, GYÁRTMÁNYA.
NIKOTEX, MINŐSÉGBEN IS.
CIGARETTÁI, MESSZE, KÜLFÖLDÖN IS.
NÉPSZERŰEK, HIRES, » C U B A «
SZIVARJA, A MEZŐGAZDASÁGI VÁSÁRON.
A KÖZÖNSÉG, SZEME ELŐTT, KÉSZÜL.
SZIVARÓZÓK, CSEMEGEJE, LESZ!

HIREK

VÁLTOZÁSOK

A „SZAKMAI CÍMTÁR”-BAN

Lapunk SZAKMAI CÍMTÁR-ában e héten a következő változások történtek: Molnár szén (új telefon), Filmértékesítő (új telefon), Inkycy Tibor fényképész (MFI telepház) (telefon megszünt).

MEGJELENT A

„FINNORSZÁG LÁNGOKBAN” CÍMŰ RIPORTFILM

Illetékes hatóságok többszöri beavatkozása után végre sikerült olyan összeállításban produkálni a *Finnsország lángokban* című grandiózus filmriportot, hogy az nyilvános előadásra alkalmasnak találtott. A finn testvéremzet háborújának 104 napjáról szóló filmen megelevenedett világtörténelem március 28-án, csütörtökön került nagy érdeklődés mellett bemutatásra a *Lloyd Filmszínházban*. A *Finnsország lángokban* című riportfilmet Hausz Mária kölcsönvállalata hozza forgalomba.

A METRO-HÓNAP

ÁLLÁSA

Március 19. óta folyik a verseny a *Metro-hónap* sikeres lezajlásáért a vállalat s a magyarországi műziszok társadalma körében. Az április 29-én záruló verseny tudvalevően 15 értékes díjat tűzött ki a 15 nyertes számára. A *Metro* beosztási verseny állása ez idő szerint a következő. 1. Hajduböszörmény (Uránia), 2. Királyháza, 3. Kiskunmajsa, 4. Lajosmizse, 5. Marcali, 6. Mátraháza (Szanatórium), 7. Mátyásföld, 8. Nyergesújfalu, 9. Solt, 10. Széreg, 11. Tokaj, 12. Budatétény, 13. Rákoshegy, 14. Balatonfüred, 15. Bodajk.

A ZUGLÓI FILMSZÍNHÁZ

ÚJ ÜZLETVEZETŐJE

A XIV. kerületi Angol-utcai *Zuglói Filmszínház*, — amelynek régi vezetője, Görgényi Sándor, a *Kárpát* filmcégnél vállalt elfoglaltsága miatt, kénytelen volt megválni a mozi vezetésétől és újabban csupán mint a mozi műsorkötője szerepel, — nemrégiben új üzletvezetőt kapott *Wárady Arisztid* személyében, aki éveken keresztül a *Magyar Filmiroda*, majd legutóbb a *Híradó Filmszínház* kötelékében működött. A *Zuglói Filmszínház* új üzletvezetője, *Wárady Arisztid* egyike a legrégebb, legképzettebb és leglelküsemertesebb szakembereknek.

BSZKRT-KESKENYFILMBEMUTATÓ AZ AMATÓRFILM SZÖVETSÉGBEN

Megírtuk mult héten, hogy a BSZKRT igazgatósága március 8-án három új keskenyfilmet mutatott be az ideai télről intézeti székházában. Az újdonságok március 29-én, pénteken este a *Magyar Amatőrfilm Szövetség* házi vetítőjében kerültek bemutatásra meghívott közönség előtt. A nagy-sikerű amatőrfilmelőadás keretében a következő filmek peregtek: *Az 1940. évi rendkívüli havazás és hóeltakarítás; Hóakadályok a BHÉV vonalain; Téli sportélet a Svábhegyen* (Svábhegyi Fogaskerekű Vasút).

MATINÉ A TRIANONI BÉKÉRŐL AZ URÁNIÁBAN

Március 31-én, vasárnap délelőtt tartotta meg előadását *Benda Jenő*, a *Pesti Hírlap* régi belső munkatársa *Magyar tragédia* címen az *Uránia Filmszínházban*. *Benda Jenő* mint hírlaptudósító vett részt a trianoni békediktátum megkötésekor és hónapokon keresztül osztotta meg a magyar békedelegáció tagjaival a Chateau Madrid-i fogságot. Személyes benyomásai alapján tárgyalta ezt a problémát és sok olyan momentummal ismertette meg hallgatóságát, amiről a nyilvánosságnak eddig tudomása nem volt. A nagyszerű előadást vetített képekkel kísérték.

AZ UFA FŐREVIZORA A MAGYAR FIÓKNÁL

Értesülésünk szerint a napokban érkezik Budapestre *Franz Sulley*, az *UFA* berlini központjának főrevizora, aki előreláthatóan több héten át szándékozik ellenőrzési munkáját végezni az *UFA* budapesti fiókjánál.

REFÜLŐ FILMMATINÉ A FORUMBAN

A *Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap* támogatásával szerkesztett *Magyar Szárnyak* repülésügyi folyóirat április 7-én a *Fórum Filmszínházban* repülő filmmatinét rendez. A műsor keretében bemutatásra kerül az *Uj bálványok* című film. Az ünnepi beszédet dr. *Ember Sándor* országgyűlési képviselő mondja.

MÜTEREM

A „GÜL BABA” HÁZI BEMUTATÓJA

Az elmúlt héten zajlott le a *Hunnia Filmgyár* házi vetítőjében, zártkörű, meghívott és előkelő társaság jelenlétében az utóbbi idők legnagyobb felkészültségű magyar filmprodukciója, a *Gül Baba*. A várvárt filmújdonság, értesülésünk szerint, rendkívül megnyerte a bennfentesek és illetékes miniszteriális vendégek tetszését. A *MIF* égisze alatt készült *Gül Baba* még ebben az évadban jelenik meg, hír szerint, négy premiermoziban. A köztudomásúan rendkívül nagy költséggel és gonddal előállított filmet, amely elé érhető kíváncsisággal tekint a szakma és a nagyközönség egyaránt, még nem volt alkalmunk látni és így arról csak nyilvános előadása idején ill módunkban érdemileg és részletesen foglalkozni.

MEGAKADTAK AZ „ERZSEBET” FELVÉTELEI

Az *Imago* film vállalkozásában készülő *Erzsébet* felvételei a mult héten *Karády Katalin* és *Tolnay Klári* betegsége miatt pár napig szüneteltek. Így a műtermi részek befejezése erre a hétre maradt. A *Erzsébet* után egyelőre csak kultúrfilmeket gyárt a *Magyar Filmiroda*, további játékfilmgyártása attól függ, hogy felemelik-e az évi hét filmben megszabott kontingensét. Hat filmet ugyanis már gyártottak az idén a *Filmirodában*, a hetedikre pedig a *Népfilm* kötötte le a műtermet.

HIRADÓK

840. sz.

1. A francia hadiflotta készülttségben. (Pothé Cinéma)
2. Német légvédelmi tüzérségi riadó. (Ufatonwoche)
3. Svéd munkások útban Finnország felé. (Svensk)
4. Zsákmányolt orosz fegyverek javítása. (Suomi Filmi)
5. A megáradt Duna előtötte Pozsonyt. (Aktuilita)
6. Országszerte rombolnak az árvizek. (M. F. I. — Kiss E., Zsabka)
7. A Mezőgazdasági Kiállítás előkészületei. (M. F. I. — Nagy L.)
8. A MOTESz tavaszi torna-bemutatója. (M. F. I. — Zsabka)
9. A kormányzó látogatása a Múcsarnokban. (M. F. I. — Kerti)

27. sz.

1. Történelmi találkozó a Brenneren.
2. Az ideai bécsi vásár.
3. Teljes üzemben a német mozdonygyártás.
4. Melegszik az idő...
5. Szarvasok téli ellátása.
6. Artisták iskolája.
7. Spanyol tengerész-ifjúság.
8. Japán kiállítás Berlinben.
9. Mentőállomás a német hegyekben.
10. Katonasírok a nyugati fronton.
11. A német véderő napja.
12. Brauchitsch vezérezredes a fronton.
13. Éjszakai légvédelmi riadó.

10. sz.

1. Olasz-svájci válogatott mérkőzés. Eredmény 1:1.
2. Egyetemi női siverseny.
3. A milícia két tagja bemutatja találmányát, amely elhárítja a vasúti özszeütközéseket.
4. A tengerentúli gyarmatok kiállításának munkálatai közben igen értékes római leletek kerülnek napfényre.
5. A repülőakadémia növendékei esküt tesznek.
6. A város közelében hatalmas intézet épül nyomorék gyermekek számára.
7. „Valahol Olaszországban” az egyik repülőgépgyárban élénk ütemben folyik a munka.

11. sz.

1. Ribbentrop német külügyminiszter látogatása Rómában.
2. Akadémiai növendékek gyakorlata.
3. Női vívóverseny.

4. Kongresszus a Covo-nál.
6. A fasiszta párt főtitkára meglátogatta az ipartelepeket.
7. San Remo festői szépségű környéke.
8. Egyetemisták munkatábor.
9. Mussolini és Hitler történelmi találkozása a Brenneren.
10. Albán iskola.

XIV. évf. 13. sz.

1. Tisztavatás a Saint-Cyr-i katonai akadémiában.
2. Az új francia ötfrankosok gyártása.
3. György király a doveri tengeri őrhajókon.
4. A Tenger Megváltója szobrát hozzák Spanyolországba.
5. A „Stockholm” svéd óceánjáró vízrebocsátása Olaszországban.
6. Tüzérségi gyakorlatok Hollandiában.
7. A Longchamp-i lóversenyek első napja Párisban.
8. Húsvét ünnepe Boldog községben.
9. Daladier francia miniszterelnök új kormány alakít.
10. A béke kihirdetése Helsinkiben.
11. Diszjelzés a francia fronton.

5. sz.

1. A belga jégkorongcsapat 3:1 arányban győzte le a holland együttest.
2. 200 „versenyző” indult a Miss Florida választáson Miami-ban.
3. A megáradt Sacramento folyó hatalmas területeket árasztott el Kaliforniában.
4. Megkezdődtek az elnökválasztási harcok az Egyesült Államokban.
5. A „Kék Madár” bátor pilótája autogróján szállít élelmet a befagyott norvég gőzös legénységének.
6. Gyermekbál az „Oz” film jelmezeiben Bru-xelles-ben.
7. 48 óra alatt acél készül az ócskvasból.
8. Sumner Welles fogadtatása a croydoni repülőtéren.
9. A francia idegenlégióban hírnevet szerzett Aace dán herceget katonai pompával temették a marokkói Taza-ban.

KÜLFÖLD

CSEH PROTEKTORÁTUS

A cseh filmpiac mérlege 1939-ben.

Az elmúlt esztendőben a Cseh Protektorátus mozgói összesen 831 filmet mutat-tak be 808.845 méter hosszban, szemben az 1938. évi 1.052 filmmel 1045.760 méter hosszban. A 831 film közül 244 játék, 10 egész estét kitöltő utazási film, 129 kultúr-film és 338 híradó és riportfilm került bemutatásra. Míg a cseh gyártás a korábbi évvel szemben visszaesést mutatott, a német filmek száma növekedett, úgy, hogy a németek játékfilmekben első helyen állanak, 92 filmmel, míg utána 32 filmmel az amerikaiak következnek és csak harmadik helyen állanak a csehek 41 filmmel. Ezenkívül 8 francia, 7 angol és 5 olasz film került bemutatásra.

FRANCIAORSZÁG

Tovább tart a gyártási válság.

A háború kitörésekor, amint már beszámoltunk róla, a francia filmgyártás erősen alábbhagyott és majdnem üresen állnak a műtermek. A gyártási kiesés természetesen a mozikokat is erősen érinti, ami a kölcsönzők és mozikok között konfliktusra vezetett. Amíg ugyanis a mozik a filmhiány miatt az elkészült filmeket rögtön piacra kívánják vinni, a kölcsönzők kedvezőbb feltételek reményében visszatartják a filmeket. A háborúskodásnak természetesen a külföldi kölcsönzők, elsősorban az amerikaiak és angolok látják hasznát, akik az adott helyzetben meg lehetőségekkel előnyösen helyezik ki filmjeiket.

JUGOSZLÁVIA

Német híradó Horvátországban.

Féléves szünet után Zágrábban újra megjelent az UFA külföldi híradója. A két másolatban bemutatásra kerülő német híradó a Tesla híradó címet viseli, minthogy a belgrádi Tesla film adja ki.

Új filmközpont Zágrábban

Január végén, zágrábi székhellyel Horvátország, Szlavónia és Dalmácia részére második filmközpontot hívtak életre Jugoszláviában. Azelőtt ezek a területek is a belgrádi állami filmközpont közvetlen irányítása alatt állottak. A változást a szerb—horvát kiegyezéssel kapcsolatban Horvátország biztosított önállósága vontamaga után. Az új központ nemcsak a cenzurabizottság szerepét tölti be, de irányítja az egész filmbehozatal és forgalmazás, valamint a filmgyártás kérdését.

LETTORSZÁG

Filmbehozatali intézet

A lett propaganda-minisztérium irányítása mellett Filma kereskedelmi és ipari rt. névvel behozatali vállalkozás létesült 300.000 lat alaptőkével. A Filma cég kizárólagos joggal hozza be a külföldi filmeket Lettországra és irányítja azok forgalmazását. A lett filmgyártás viszont a propaganda-minisztérium közvetlen hatáskörében maradt. A lett filmcenzúra elhatározta, hogy külföldi filmeket csak eredeti verzióban engednek be, míg utószinkronizált filmek nem kerülhetnek Lettországra bemutatásra.

NÉMETORSZÁG

Leni Riefenstahl új filmvállalata

A Riefenstahl G. M. B. H. nevű olympiai filmtársaság, amely annakidején két

olympia-film elkészítésére létesült, feladatának bevégzése után felszámolt és vezetője, Leni Riefenstahl a saját neve alatt korlátolt felelősségű társaságot alakított az olympia filmtársaság helyiségeiben. a régi munkatársakkal. Az új filmgyártó cég első filmje Eugen d'Albert világhírű Hegyek alján című operája lesz.

A „Minna von Barnhelm” filmen

Ernst Hasselbach forgatókönyvet irt Lessing világhírű művéből, a Minna von Barnhelm című szindarabból, amelynek tudvalévőleg a német egység előkészítése az eszményi célja. A dráma a Bavaria gyártásában, Hans Schweikart rendezésében kerül megfilmesítésre.

„A lengyelországi hadjárat”

A D. F. G. gyártásában, Hippler rendezésével készült Lengyelországi hadjárat című riportfilm állampolgárilag és művészileg értékes, népnevelő predikátumokat kapott Németországban.

Szigorú ellenőrzés

A németbirodalmi rendőrség a jövőben fokozott mértékben kívánja ellenőrizni, hogy a fiatalok ne látogathassák a nekik nem engedélyezett filmeket. A cél az, hogy megakadályozzák a serdülő ifjúságra a filmek esetleg káros hatását.

A mozik kötelessége

A németbirodalmi filmkamara moziszakosztályának nevében Gundermann mérnök felhívást intézett a tagokhoz, amelyben rámutatott arra, hogy német illetékes körök a legnagyobb súlyt helyezik a filmkultúra feladatának zavartalan betöltésére a háborús idők ellenére is, azért úgy gépzészi, mint építészeti tekintetben a moziknak az általános beszerzési és átépítési rendelkezéseken felül bizonyos könnyítéseket engedélyeznek.

NORVÉGIÁ

Filmszúke Skandináviában.

Norvégiában általában 99%-ban külföldről behozott filmeket mutatnak be a mozik és ennek következtében a filmpiac erősen megérzi a háborús viszonyokat. A filmhiány következtében a külföldi köl-

Mozi szenét

rendelje

Molnár Ferenc

velítőszen kereskedőnél

Budapest, VII., Erzsébet-körút 8.

Telefon: 140-736, 222-105.

JUDY GARLAND

Judy Garland azzal az eltökélt szándékkal, hogy filmszínésznő lesz, megjelent a Metro-Goldwyn-Mayer stúdióban és kijelentette, hogy állást keres. Meg is kapta.

Judy akkor 12 éves volt.

Judynak vérében volt a színház. Színészcsaládból származik, otthon egyébről sem volt szó, mint színházzról. Szülei, Frank A. és Ethel Gumm, jónevű amerikai artisták. Judy két nővére ugyancsak színésznő.

Judy a Minnesota állambeli Grand Rapidsban született, június 10-én. Szüleivel bejárta egész Amerikát, mert azok Amerika minden nagyobb városában léptek fel. Los Angelesben éri otthon magát, mert iskolái legnagyobb részét ott végezte.

Kicsikorában, ha megkérdezték, mi akar lenni, azt felelte: ügyvéd. Ehelyett két nővérével énekes-triót alakított és először a chicagói világkiállításon léptek fel, majd a trió beutazta Amerika nagyobb városait. Később Susan, a legidősebb lány férjhezment és a trió felbomlott. Így hát Judy nem füllentett,

mikor a Metro-stúdióban 12 éves korában azt mondta, hogy 8 éves színpadi műtja van. A próbafelvétele kitűnően sikerült, Judyt szerződtették.

Első filmszerepét a „Két kis angyal” című rövidfilmben kapta, amelyben együtt játszott Deanna Durbinnel. Első

nagy filmje a „Broadway Melody of 1938” volt, amelyben aztán az egész világ megismerte tehetségét és gyönyörű hangját. Többi filmje: a „Tizenhatévesek”, a „Tehetséges család” az „Andy Heardyt szeretik a lányok” a siker egyegy állomását jelentette. Most az „Oz” a legnagyobb sztárok közé emelte a kis Judyt. Jelenleg forgatják a „Babes in Arms” című filmet, melynek „lért” főszerepet Mickey Rooney alakítja.

Judy négy láb 11 inch magas, súlya 95 font, barna hajú és sötétszemű. A Garland nevet George Jessel adta neki, mikor még a chicagói színházban lépett fel nővéreivel.

Kedvenc sportja és időöltése a baseball, lovaglás, úszás és golf. Csokoládé-torta és fagyalt a kedvenc étele. Két dolgot nem szeret: a hamis embereket és a korai felkelést. 9—10 órát alszik naponta. Nagyon fél a földrengéstől és a villámlástól. Rendkívül szereti a színházi emberek társaságát. Szépen zongorázik és sokat, de szívesen rajzolgat is. Kedvenc színe a zöld. Legkedvesebb pajtása a „Phooey” nevű pincsije.

csönzök felhívták a mozik figyelmét arra, hogy lehetőleg hosszú ideig tartsanak műsoron egy-egy filmet, hogy ily módon biztosíthassák állandóan műsor-ellátásukat. Ez a helyzet természetesen a filmek előnyös értékesítését vonja maga után. A helyzet következtében jelentősen emelkedtek a hazai filmek. A kevés évi rendelésre berendezett norvég filmgyárak azonban távolról sem tudják fedezni a hiányt.

OLASZORSZÁG

Pavolini a Cinecittában.

Pavolini közoktatásügyi miniszter, aki nemrégben lett a Magyarországon is járt Alfieri utóda, az elmúlt napokban látogatást tett a Cinecittá gyár telepén. Az új közoktatásügyi miniszter nemcsak a telepet nézte végig alaposan, hanem a műtermekben forgatott filmek felvételeit is megtekintette.

A filmbehozatal reformja

Az olasz minisztertanács a külföldi filmek behozatala, vétele és forgalmazása tárgyában korábban életrehívott monopóliumot bizonyos vonatkozásban újra szabályozta. Az állami filmbehozatali monopólium, amelyet részben valutaris okokból, részben a hazai filmgyártás védelme céljából létesítettek, továbbra is megmarad, az előírásokat azonban a piaci szükségések és a szerzett tapasztalatok alapján módosítják. Míg a behozatal egy újra szervezendő hivatalos központ feladata lesz, addig a forgalmazás kérdését a hazai gyártók és kölcsönzők bevonásával oldják meg. Amíg eddig a hivatalos hely közvetlenül saját belátása szerint vásárolta és hozta be a külföldi filmeket, a jövőben az érdekelteknek ismét megengedik, hogy közvetlen tárgyalásokat folytassanak a külföldi eladókkal a film kiválasztására vonatkozólag. A kiválasztott filmeket azután a kvóta keretén belül a közgazdasági minisztérium útján bonyolít-

ják le. A külföldi félle szemben azonban a jövőben is a monopolisztikus központ marad a szerződő fél, hogy ily módon a cégek saját maguk válogathassák ki a filmeket, de mégis az állami központ bonyolítsa le az ügyleteket.

Az olasz piacról kivonult amerikai cégekkel újból megindult a tárgyalás. Az olasz hivatalos álláspont kitart amellett, hogy csak fix áruért hajlandó filmeket vásárolni, míg az amerikai céggel százalékos arányban kívánnak részesedni a forgalmazásból. Mr. Lawrence, a Metro európai igazgatója legutóbb Rómában közvetítő ajánlatot tett, amelyben felajánlotta, hogy százalékos szerződés esetén a rájuk eső százalék felét az olasz filmgazdasági életben invesztálná. Megegyezés ezen az alapon sem jött még létre. A nagy vállalatok közül csupán az Universal létesített az I. C. I. céggel szerződést, amelynek értelmében az I. C. I. a jövő évadban mintegy 20 amerikai filmet forgalmaz az olasz piacon.

Az olasz mozik osztályozása

A legújabb olasz statisztika szerint Itáliában 5071 mozgóképszínház működik. Ezek közül nem mindegyikben játszanak minden nap. Eddig az 5000 mozi nagyság és üzletmenet szerint öt kategóriába osztott. A legutóbbi minisztertanácson Pavolini népművelésügyi miniszter javaslatára elhatározták, hogy hivatalosan is osztályozzák az olasz mozikat. Eszerint öt rendes osztályt és egy külön osztályt állítanak fel, tehát egyvel többet, mint eddig. Az új osztálynak a célja a mozik illetékeinek és adóinak mérséklése kisebb helyeken. Az osztályozást az egyes területek prefektusainak jelentései alapján ejtik meg.

A filmhitelbank mérlege

Morelli elnök vezetésével a Banca Nazionale del Lavoro igazgatósági ülése a következő mérleget tette közzé a 225 mil-

lió lira alaptőkével létesített olasz hitelintézetéről:

Telek hitelosztály alaptőkéje és tartaléka	88.764.324 lira
Film hitelosztály alaptőkéje és tartalékja	68.759.000 „
Szálloda hitelosztály alaptőkéje	50.000.000 „
Szálloda hitelosztály tartalékalap	125.575.000 „

A jelentés szerint a filmhitelosztály 1939-ben az olasz filmgazdasági életben működését megkészezte. Az elmúlt esztendőben nyújtott hitelek végösszege 93.165.484 lira, míg az év végén mutatkozott kinnlévőségek 73.659.654 lirára rugtak.

A Cinecittá tevékenysége

A Duce a pénzügyminiszter és a népművelésügyi miniszter jelenlétében fogadta Tofani szenátort, a Cinecittának az elmúlt évben volt elnökét, aki az elmúlt esztendő gazdasági eredményéről tájékoztatta Mussolinit. Ezek szerint 1939-ben 51 játékfilm, 16 rövidfilm készült a római filmváros műtermében, míg 50 külföldi filmet utószinkronizáltak.

ROMÁNIA

A „Mária Ilona” Bukarestben.

A Bolváry Géza rendezésében készült Terra film, a Mária Ilona, amely, mint ismeretes a magyar szabadságharc korában játszódik Paula Wessely és Willy Birgel szereplésével, nemrégiben került bemutatásra a román fővárosban.

SVÁJC

Nemzeti gyártás

A Wips muskétás sikerén felbátorodva, újabb svájci hazai gyártás indult meg. Praesens cég Stude örmester című filmje után az Interna cégnek az Engedünk című filmje aratott nagy sikert. A jelentések szerint 5 újabb film készítésére kerül rövidesen sor.

HIVATALOS RÉSZ

FILMCENZÚRA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6

TELEFON: IRODA ÉS PÉNZTÁR 183-072, ELNÖK ÉS ÜGYV. ALELNÖK 183-073

Országos Mozcófényképvizsgáló Bizottság

108/1940. eln. szám.

(Megjelent a BUDAPESTI KÖZLÖNY 1940. III. 22-i, 65. számában.)

Az Országos Mozcófényképvizsgáló Bizottság 1940. évi március hó 10-től 16-ig tartott ülésén

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. **Jöjjön elsején — előzetes** (Objectiv) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1940. évben készült, 98 m hosszú,

2. **Moszkvai éjszakák** (Les Nuits Moscovites) (Phöbus) hangos dráma 5 felvonásban, a G. G. Films gyárban 1934. évben készült, 2658 m hosszú,

3. **Istituto Nazionale Luce 9. sz. híradó** (Dr. Pflumm) hangos riport 1 felvonásban, a Luce filmgyárban 1940. évben készült, 307 m hosszú,

4. **Ufa világhíradó 25. sz.** (Auslandstonswoche Nr. 25.) (Ufa) hangos riport 1 felvonásban, az Univesum filmgyárban 1940. évben készült, 393 m hosszú,

5. **20th. Century Fox hangos híradó XIV. évf. 11. sz.** (Fox Actualités) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1940. évben készült, 341 m hosszú,

6. **Metro híradó 3. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Metro G. M. filmgyárban 1940. évben készült, 300 m hosszú,

7. **Magyar világhíradó 838. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 258 m hosszú,

8. **Rajzos híradó 14. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 75 m hosszú,

9. **Földalatti hadsereg** (While Amerika Sleeps) (M. G. M.) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 577 m hosszú,

10. **Tisztító reklámfilm** (Seidl és Veres) hangos reklám 1 felvonásban, a Seidl és Veres laboratóriumában 1940. évben készült, 23 m hosszú,

11. **Textil reklámfilm** (Seidl és Veres) hangos reklám 1 felvonásban, a Seidl és Veres laboratóriumában 1940. évben készült, 18 m hosszú,

12. **Sütőde reklámfilm** (Seidl és Veres) hangos reklám 1 felvonásban, a Seidl és Veres laboratóriumában 1940. évben készült, 19 m hosszú,

13. **A csúf kis kacska** (The ugly Duckling) (Hausz Mária) hangos, színes trükkfilm 1 felvonásban, az R. K. O. Radio filmgyárban 1938. évben készült, 250 m hosszú,

14. **Sorsjegy reklámfilm** (Seidl és Veres) hangos reklám 1 felvonásban, a Seidl és Veres laboratóriumában 1940. évben készült, 25 m hosszú,

15. **Kerékpár reklámfilm** (Seidl és Veres) hangos reklám 1 felvonásban, a Seidl

és Veres laboratóriumában 1940. évben készült, 22 m hosszú,

16. **54. sz. Reklámtekeres** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 42 m hosszú,

17. **Ferdinand, a bika** (Ferdinand the bull) (Hausz Mária) hangos, színes trükkfilm 1 felvonásban, az R. K. O. Radio filmgyárban 1938. évben készült, 215 m hosszú,

18. **Pityu karácsonya** (The little king. Pals) (Hausz Mária) hangos trükkfilm 1 felvonásban, a Radio Pict. filmgyárban 1938. évben készült, 180 m hosszú,

19. **Az örült piktor** (The little king) (Hausz Mária) hangos trükkfilm 1 felvonásban, a Radio Pict. Corp. filmgyárban 1938. évben készült, 165 m hosszú,

20. **Micky és Pluto vadászat** (The pointer) (Hausz Mária) hangos, színes trükkfilm 1 felvonásban, az R. K. O. Radio filmgyárban 1938. évben készült, 235 m hosszú,

21. **Donald a hokkimeccsen** (Hockey Champ) (Hausz Mária) hangos, színes trükkfilm 1 felvonásban, az R. K. O. Radio filmgyárban 1938. évben készült, 200 m hosszú,

22. **Donald és a pinguin** (Donalds's pinguin) (Hausz Mária) hangos, színes trükkfilm 1 felvonásban, az R. K. O. Radio filmgyárban 1938. évben készült, 211 m hosszú,

23. **A három kis malac legújabb kalandjai** (The practical pig) (Hausz Mária) hangos, színes trükkfilm 1 felvonásban, az R. K. O. Radio filmgyárban 1938. évben készült, 225 m hosszú,

24. **A szerelmes Pluto** (Society Docshow) (Hausz Mária) hangos, színes trükkfilm 1 felvonásban, az R. K. O. Radio filmgyárban 1938. évben készült, 220 m hosszú,

25. **Tengerparti idill** (Beach Picnic) (Hausz Mária) hangos, színes trükkfilm 1 felvonásban, az R. K. O. filmgyárban 1938. évben készült, 228 m hosszú,

26. **Finnország lángokban** (Hausz Mária) hangos riport 3 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 1111 m hosszú,

27. **Ej tyúkanyó** (One mother's family) (M. G. M.) hangos, színes rajzfilm 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 240 m hosszú,

28. **A táncosnő** (On your toes) (Warner-First) hangos revü 5 felvonásban, a Warner-First filmgyárban 1939. évben készült, 2504 m hosszú mozgófényképeket.

b) **A m. kir. belügyminiszter úr — felülvizsgálat folytán — 53.513/1940. B. M. sz. határozatával előadásra alkalmasnak találta:**

Csak egyszer élünk (Joy of living) (Hunnia) hangos vígjáték 5 felvonásban, az R. K. O. Radio filmgyárban 1938. évben készült, 2437 m hosszú mozgófényképet.

c) **A Bizottság az engedélyokirat kiadását megtagadta:**

A dinamit regénye (The Story of Alfred Nobel) (M. G. M.) hangos kultúrfilm 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 296 m hosszú mozgófényképtől.

d) **Külföldre kivinni engedélyezte:**

1. **Göre Gábor visszatér — előzetes** (Dr. Pflumm) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1940. évben készült, 110 m hosszú,

2. **Göre Gábor visszatér** (Dr. Plumm) hangos színmű 8 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1940. évben készült, 2535 m hosszú,

3. **Nemzeti vásár** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 30 m hosszú,

4. **Lovasünnepély** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 36 m hosszú,

5. **A magyarság hódolata** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 30 m hosszú,

6. **Frontharcos otthon** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 24 m hosszú,

7. **Terstyánszky emléverseny** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 32 m hosszú mozgófényképeket.

Budapest, 1940. március 16-án.

Dr. Szöllösy Alfréd s. k. elnök,

TORDA JÓZSEF

Első magyar
diapozitív specialista
Kitüntette: Paris, Grand Prix

BUDAPEST,
VII., Rákóczi-út 57/B
Telefon: 131-320

**Reklámok
Üzemi tervezetek
Felolvasások diapozitívei
Fotónagyítások**

SZAKMAI CÍMTÁR

- Adler Ferenc** moziberendezés és moziképviselet, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 149-431.
- Agfaphotó**, V., Nádor-u. 12. Tel.: 110-190, 124-194.
- Alfa film**, VII., Erzsébet-krf. 8. Telefon: 422-578.
- Apolló filmreklámvállalat**, VII., Erzsébet-körút 9-11, II. em. Tel.: 131-415.
- Arany filmducco**, VIII., Dankó-utca 22. Tel.: 149-489.
- Atelier film**, VII., Erzsébet-krf. 8. Tel.: 422-584. Raktár a házban.
- Balogh-Orbán**, VII., Hársfa-utca 6. Tel.: 132-940.
- Bauer vetítógépek és adapterek** (Bosch Róbert kft.), V., Váci-út 22-24. Tel.: 292-338.
- Bosch Róbert kft.** (Bauer vetítógépek és adapterek), V., Váci-út 22-24. Telefon: 292-338.
- Brückner János** mérnök, az MMOE szakértője, XI., Ulászló-utca 62. Telefon: 457-650, vagy Mechanikai és Elektromosipari szakiskola, tel.: 130-293.
- Cinema**, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon: 422-582. Raktár a házban.
- Continental film**, VII., Rákóczi-út 12. Tel.: 133-532. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Csepreghy film**, VII., Erzsébet-krf. 9-11. Tel.: 221-022.
- Deák film**, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon: 222-105. Raktár a házban.
- Déliháb film**, II., Málna-u. 5. T.: 134-054.
- Diatyp laboratórium**, VII., Rottenbiller-u. 19. Tel.: 145-304.
- Eco film**, VII., Rákóczi-út 12. Telefon: 342-976. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 342-984.
- Electra film**, XIV., Thököly-út 21. Tel.: 337-576.
- Electric kinotechnikai vállalat**, vetítógépek, hangleadó készülékek, vetítőszenek stb. legnagyobb raktára, VIII., Rökk Szilárd-u. 18. Tel.: 344-782.
- Engel Fülöp**, V., Sas-u. 7. Tel.: 184-005.
- Erdélyi filmgyártó kft.**, VII., Erzsébet-krf. 8. Tel.: 340-350.
- Farkas J. M.**, VIII., József-körút 19. Tel.: 132-805.
- Fehér Endre**, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 135-696.
- Ferrania**, V., Tükör-u. 5. Tel.: 129-139.
- Filmatyp laboratórium**, XIV., Szentés-u. 60. Tel.: 296-371.
- Filmcenzúra**, IV., Eskü-tér 6. Telefon: 183-072, alemn.: 183-073.
- Filmexpress kft.**, VII., Erzsébet-körút 9. Tel.: 133-671, 133-672.
- Filmértékesítő**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 221-609.
- Filmfotó üzem és laboratórium**, Altmayer J., VIII., Rökk Szilárd-u. 11. Telefon: 130-805.
- Filmkamara**, VI., Bajza-u. 18. Telefon: 220-855, 422-961.
- Filmreklám és hirdetőiroda**, VII., Erzsébet-körút 20. Tel.: 420-911.
- Filmservice**, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 144-888, 136-888.
- Fortuna film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 421-982. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.
- Fox film**, VIII., Rákóczi-út 9. Telefon: 139-437, 131-658. Raktár: VIII., Rákóczi-tér 11. Telefon: 139-437, 131-658.
- Gevaert**, V., Deák Ferenc-tér 3. Telefon: 180-318.
- Grawatsch Ottó**, VIII., József-körút 71. Tel.: 145-193.
- Gyimesy Kásás Ernő**, a MAGYAR FILM kiadóhivatali főnöke, XIV., Semsey Andor-u. 7. Tel.: 499-752.
- Hajdu film**, XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.: 279-999.
- Hamza film**, XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.: 297-999.
- Harmonia film**, VII., Akácfa-u. 7. Tel.: 135-287. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 342-984.
- Hausz Mária** filmkölcsonzó és filmgyártó kft., VII., Erzsébet-körút 9-11. IV. Tel.: 142-424.
- Hebel Gyula** szállító, VI., Váci-út 1. Tel.: 115-947.
- Helikon filmvállalat**, VIII., Rökk Szilárd-utca 24. Tel.: 133-705. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Hirseh és Tsuk**, VII., Dohány-u. 42 (Kamara mozi.) Tel.: 143-835, 144-027.
- Hungaria Film**, IX., Üllői-út 91/b. Tel.: 337-430.
- Hunnia filmhelyező irodája**, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 145-435, 145-434, 145-433.
- Hunnia filmgyár Rt.** (Filmipari Alap), XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999, 297-622, 297-085, Bingert János dr. ig. lakása: 296-060.
- Ibusz filmszállítás és kölcsonzás**, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 146-396.
- Kamara**, VI., Bajza-u. 18. Tel.: 220-855, 422-961.
- Karossa Foto**, Filmfotó technikai laboratórium, VII., Rákóczi-út 8/a. Telefon: 140-421.
- Kárpát film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-577, 220-299. Raktár a házban.
- Kino film**, VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 136-942. Raktár a házban.
- Kino foto**, XIV., Thököly-út 150. Tel.: 496-602.
- Kodak**, V., Báthory-u. 6. Tel.: 114-158, 114-184.
- Kovács és Faludi laboratórium**, XIV., Gyarmat-u. 35. Tel.: 297-855. Synchron műterem: XIV., Gyarmat-u. 49/b. Tel.: 297-487.
- Kormos Miklós** filmvállalata, VII., Erzsébet-körút 9-11, III. 6. Tel.: 422-574.
- Kovács Emil és Társa**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 421-948. Raktár a házban.
- Központi filmkezelő**, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 144-863, 139-990.
- Krupka filmgyár és laboratórium**, XIV., Bácskai-u. 29/b. Tel.: 496-741.
- Lajta Andor**, XIV., Thököly-út 75. Tel.: 297-076.
- Lévay-Nagy filmgyártó és filmkölcsonzó kft.**, VII., Erzsébet-körút 13.
- MAGYAR FILM**, VI., Bajza-utca 18. Tel.: 220-855, 422-961.
- Magyar Film Iroda RT.**, IX., Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 146-346, este 7 óráig reggel 9 óráig, valamint vasár- és ünnepnap: 146-343. játékfilmgyártás: 146-342. színészöltözők: 140-727, felirat-készítő üzem: 139-211. Híradókiadás: VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145-510. Fényképezem: VIII., Sándor-u. 5-7. Tel.: 145-510. Filmkölcsonzó-osztály: VII., Erzsébet-körút 45. Tel.: 222-098.
- Magyar Film Otthon**, VI., Eötvös-u. 25/b. Tel.: 122-463.
- Magyar Irók Filmje Rt.**, XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.: 297-999.
- MMOE**, VIII., Csokonay-utca 10. Telefon: 136-005.
- Matador film**, VIII., Sándor-tér 2. Tel.: 132-774. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.
- Mester film**, XIV., Thököly-út 116. Tel.: 296-269.
- Metro-Goldwyn-Mayer**, VIII., Sándor-tér 3. Tel.: 144-424, 144-425. Raktár a házban.
- Mozgóképezési Rt. kölcsonzóosztálya**, VII., Akácfa-u. 4. Tel.: 144-487, 144-488. Raktár: VIII., Kun-u. 12. Tel.: 144-486.
- Magyar Mozzgófénykép-gépkezelők Országos Egyesülete**, VIII., Népszínház-utca 19. I. (D. u. 2-4.) Tel.: 337-598.
- Modern film kft.**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-000.
- Molnár Ferenc** vetítőszen-kereskedő, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 140-736, 222-105.
- Művészfilm**, VII., Rákóczi-út 40. Tel.: 340-397. Raktár a házban.
- New York kávéház**, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 131-980, 131-981.
- Objektiv film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-580.
- Oktatófilm kirendeltség**, VIII., Csepreghy-utca 4. Tel.: 330-926.
- Oláh György** gépészmérnök, a Zeiss Ikon A. G. mozigépeinek képviselője, VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 349-933.
- OMME**, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon: 143-013.
- Orbán-Balogh**, VII., Hársfa-utca 6. Tel.: 132-940.
- Pacséry László**, XII., Királyhágó-utca 16. Tel.: 155-992.
- Pajor Ferenc**, VII., Munkás-u. 3/b. Telefonhívó: 144-087.
- Palatinus film**, VII., Erzsébet-krf. 9-11. Tel.: 145-411, 145-412.
- Palló film kft.**, VII., Rákóczi-út 12. Tel.: 133-532. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8. Gyártási iroda. tel.: 422-791.
- Pannonia filmlaboratórium**, XIV., Thököly-út 61. Tel.: 497-775.
- Papp Béláné és Társa** betéti társaság, VII., Erzsébet-krf. 9-11. Tel.: 138-031.
- Paramount film**, VIII., Rákóczi-út 59. Tel.: 134-437, 140-522. Raktár a házban.
- Pásztor film**, VIII., Rákóczi-út 9. Tel.: 337-596.
- Pátia film**, VIII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 221-807. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.
- Pegazus film**, VII., Erzsébet-körút 7. sz. Tel.: 136-463.
- Petsman Ferenc**, VIII., Mária-u. 19. Tel.: 136-449.
- Petsman László**, VI., Teréz-körút 3. Tel.: 112-890. Csillaghegy: 163-429.
- Pflumm Tibor dr. filmkölcsonzóvállalata**, VII., Erzsébet-krf. 9-11. Tel.: 137-711.
- Photophon film**, VII., Erzsébet-krf. 8. Tel.: 422-005.
- Phöbus filmkölcsonzó**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-617. Raktár a házban.
- Pictura film**, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.
- Projectograph**, VIII., Rákóczi-tér 11. Tel.: 132-201.
- Radó István**, VI., Andrássy-út 68. Telefon: 122-345.
- Reflektorfilm**, VIII., Sándor-tér 4. Tel.: 142-529. Raktár: VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 140-722.
- Rex film**, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 141-200.
- Schilling Gyula**, VII., Rózsa-u. 33. Tel.: 141-009.
- Seidl és Veress Laboratórium**, lásd: Pannonia filmlaboratórium.
- Simonyi Vilmos** mérnök, az OMME szakértője, XI., Fehérvári-út 147. Telefon: 257-110.
- Sinus hangos filmservice**, V., Pannónia-u. 44. Tel.: 493-957, állandó ügyelet.
- Sláger film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-618. Raktár a házban.
- Studio filmgyártó és filmkölcsonzó kft.** (Lévay), V., Szemere-u. 9. Tel.: 114-251.
- Székel Sándor** mérnök, V., Pozsonyi-út 40. Tel.: 292-506.
- Szenáys-Macsássy** színes trükkfilmek, IV., Múzeum-körút 1/b. Tel.: 380-027.
- Takács film**, XIV., Thököly-út 116. Tel.: 296-125.
- Tobis film**, VII., Erzsébet-körút 16. Tel.: 222-603.
- Telefongyár R. T.**, XIV., Hungária-körút 126-128. Tel.: 297-930.
- Turul Szépművés Filmgyártó és Filmterjesztő Szövetkezet**, VIII., József-körút 35. Tel.: 330-766.
- Turul Szövettség Szépművész B. E.** vetítő mozgalmi törzs, VIII., Rökk Szilárd-utca 20.
- Ufa film**, IV., Kossuth Lajos-u. 13. Tel.: 183-858. Raktár a házban. Telefon: 389-036.
- Universal film**, VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 138-447, 138-448. Raktár a házban.
- Valter** reklámanyagkölcsonzó, vetítőszen-karbantartás, VII., Erzsébet-krf. 8. Tel.: 222-108.
- Váci Dezső**, a MAGYAR FILM f. szerkesztője, VIII., Üllői-út 42. T.: 136-386.
- Wamoscher Béla dr. filmvállalata**, VII., Erzsébet-krf. 8. Tel.: 137-438.
- Warner Bros. First National**, VIII., József-krf. 30-32. Tel.: 132-590, 142-464. Raktár: VIII., Népszínház-u. 13. Tel.: 144-317.
- Zencszerzők Szövetkezete**, IV., Gerlóczy-utca 3. Tel.: 189-306.